

ВЕРЕСЕНЬ Ч. 8 SEPTEMBER 1973

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXX. ВЕРЕСЕНЬ Ч. 8

Видає Союз Українок Америки
раз у місяць за винятком серпня
Редакторка — Уляна Любович

Редакційна Колегія:

Марія Барагура, Марта Бачинська,
Лідія Бурачинська, Любов Волинець,
Наталія Ішук, Світлана Луцька, Хри-
стина Навроцька, Олександра Різник,
Марта Тарнавська,
„Нашим малятам“, редагує Г. Черінь

Адреса Редакції:
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Адреса Адміністрації:
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗСА і Канаді \$7.00
Піврічна передплата \$4.00
Річна передплата в Англії ... 2 ф. ст.
Річна передплата в Австралії .. 4 а. д.
Річна передплата у Франції ... 20 фр.
Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
Річна передплата в Бельгії 200 б. фр.

Поодинокое число 80 центів

Календарець США

- 15 вересня — Ширші сходи з ре-
фератом „25-ліття СФУЖО“ —
1 Відділ США в Нью Йорку
- 26 вересня — Літературний Вечір Ган-
ни Черінь — 84 Відділ США в
Шикаго
- 29 вересня — Вечір на пошану Соло-
мії Крушельницької — 64 Від-
діл США в Нью Йорку
- 2 жовтня — Відкриття Виставки Мо-
лодих Талантів — 64 Відділ
США в Нью Йорку
- 7 жовтня — Збірка під церквою на
цілі Суспільної Опіки — 64 Від-
діл США в Нью Йорку
- 13 жовтня — Реферат на медичні те-
ми — 1 Відділ США в Нью
Йорку
- 13 жовтня — Вечір Зої Когут і Ірини
Залеської — Окр. Рада США
у Філадельфії

На обгортці:

Ярослава Музика
Yaroslava Muzyka

OUR LIFE

VOL. XXX SEPTEMBER No. 8

Published by
Ukrainian National Women's League
of America, Inc.

Monthly publication except August
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Editor: Ulana Liubovych
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States
of America \$7.00 per year, half year
\$4.00. Subscription in Canada \$7.00
per year, half year \$4.00. Subscrip-
tion in England 2 pound sterling
per year. Subscription in Australia
4 Austr. dollars per year. Subscrip-
tion in France 20 fr. per year.

Second Class Postage, Paid at
Philadelphia, Pa.

Single Copy 80 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16a Prospect St.
Glenroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o No. 7 887 93 de Paris
26 rue de Torcy, Paris 18-e, France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5, Rumfordstr. 21

On the Front Page:

Молода, графіка
The Bride, graphic

З М І С Т :

	Стор.
Вересневе	1
Зоя Когут: Візита Пастира	1
З Головної Управи США: Музейна збірка США без приміщення	2
Л. Б.: Письменниця сеньйорка	3
Ольга Коренець: На біблійні теми	4
— Нянька	4
Д. Кушмелин: Мітос	6
Р. Тимчук: „Батурин“... в Угри- нові	8
М. Бойко: Український годинник	8
Тільки між нами й телефоном	9
Наша обкладинка	9
Відгуки: Не відкидаймо мину- лого	10
Що читати?	10
Молоді про поезію молодих	11
Вісті з Централі США	12
Хроніка Округ: Округа Ньюарк	13
Річні Збори	18
З листів до Редакції: Тестамент	19
Псмертні згадки	20
Замість квітів	20
СФУЖО:	
До українського жіноцтва	21
Подвійний ювілей в Європі	22
Вишивка: Готуємось до гостини	23
Гутірка про моду	24
Наше харчування:	
Склиця	24
Куховарські назви	24
Our Life:	
\$3,000 Donated to the UNWLA Brazilian Scholarship Fund	25
Natalia Polonska-Vasylenko	25
Katja — Queen of Siam	26
Refugee Soviet Artists	27
Нашим малятам	28
М. Струтинська: Дім родини Палієвих у Перевізці	31

КАНЦЕЛЯРІЯ США

Поручає

п'єску Марійки Підгір'янки
В ЧУЖІМ ПІРІ

для дитячих вистав

Комплет (11 примірників для всіх
роль) коштує 5.50 дол., разом із
пересилкою.

Замовляти в Централі США

Купуйте найновіші видання США:

Р. Завадовича: ЧАРОДІЙНІ МУЗИКИ

Дімм: КІТ-МУЗИКА

Ціна по 2.50 дол. за примірник
Замовляти через Централю США

Наше Життя

РІК ХХХ

ВЕРЕСЕНЬ, 1973

Ч. 8

ВЕРЕСЕНЬ

Дивно скоро промайнуло цьогорічне літо, обдаровуючи нас начебто на прощання особливо гарячими, вологими та душними днями.

У другій половині серпня приїхали до ЗСА гості з Австралії: Зоя Когут та Ірина Кобзар-Залеська. Сатиричні вірші пані Зої знаємо з „Ліса Микити“, а теж з окремої збірки, що вийшла друком під заголовком „Культурні арабески“. Ми раді, що серед сучасних сатиричних поетів, на чолі з Бабаєм, блистить теж дотепом жіноче перо Зої Когут. Але не тільки сатира є в засягу її таланту. Побіч містимо вірш, який написала вона з нагоди відвідин нашого Патріярха Кардинала Йосифа в Австралії. Це доказ всесторонності її таланту й світогляду.

Разом із нею приїхала акторка Ірина Кобзар-Залеська. Обі гості відвідають різні осередки нашого поселення, де виступлять у власній програмі із скечами, віршами тощо. Будуть вони гістьми різних організацій, але передусім Відділів Союзу Українок. Хто ж не матиме нагоди познайомитися з ними особисто, тому розкажемо про них у наступному числі „Нашого Життя“. Тим часом вітаємо гостей і бажаємо усміху й успіху.

З приходом осені оживає організаційне життя. Календарець імпрез густо заповнюється запланованими доповідями, панелями, нарадами.

Головна Управа СУА й її референтки надсилають свої статті, вісті, обіжники. Болюча справа музейної збірки СУА — одна з найважливіших. Треба звернутися до цілої нашої спільноти, щоб громадська опінія підсилила старання СУА про забезпечення такої цінної збірки, яка мало що не опинилася на вулиці, без приміщення.

Наш журнал і фонди на його видавання, а особливо „Запасовий Фонд“ — справа переважлива. Американські журнали черпають свої фінанси з дорогих оголошень, а ті, що їх видають неприбуткові організації, існують із дотацій тих організацій. Із самого розпродажу й передплати ніякий журнал існувати не може, отже і наш не є винятком, а мусить мати свою фінансову базу. Заплановано запасовий фонд „Нашого Життя“ в сумі 50,000 доларів. Вислід цієї акції будемо містити постійно у „Вістях з Централі“. Відділи змагаються за першенство: котрий Відділ чи Округа зложить найбільше на ту ціль.

Зближаємося до 50-ліття СУА. Конвенційний Комітет починає діяти, але Відділи теж мусять готувитися до святкування. Насамперед повинні зладити історію свого Відділу й до цього треба взятися, не відкладаючи.

Вісті з України невеселі. Але на тлі тих вісток про посилену русифікацію, про боротьбу за право до рідної мови подивімся на себе. Яке наше відношення до своєї мови й культури тут, у цій вільній країні?

ВІЗИТА ПАСТИРЯ

(Кир Йосифові Сліпому)

З нагоди другого приїзду нашого Патріярха, Блаженнішого Йосифа Сліпого, в лютому 1973 р. до Мелборну

Бредеш життям — байдуже і безкрило,
Десь в натовпі розтоптана пилина...
І раптом — відчуваєш дивну силу!
І раптом — розправляєш гордо спину,
І голову підносиш:

Ти — людина!
Ти — частка вічності!
Тобі дано любити,
Тобі дано — дивитися на небо!
Тобі дано — твій клаптик того світу,
Світлішим залишити після себе!..
Тобі дано боротись і горіти!
Тобі дано... А ти бродив безсило...

Хто ж міг в тобі надії воскресити?
Хто поглядом підніс твій зір від пилу?

Лиш сильний духом міг малу людину
Так сколихнути!..

Усміх Ваш... Обличчя...
Хто зрозумів, що в день цей, в цю хвилину,

Ходив між нами
Велетень сторіччя,
І Син Великий — України?..

Вакаційні спогади знайшлися на наших сторінках у формі допису молоденької учасниці „Пластових стежок культури“ з мандрівки по Греції.

Як звичайно, згадуємо минувшину — віддаємо шану письменниці-сеньйорці Ользі Коренець і містимо спогад з театрального життя.

Деякі статті й дописи викличуть, думати треба, реакцію читачок, наприклад, допис про паперові тарілки на прийняттях. Відгукніться!

На жаль, не вдалося нам повністю дігнати час. „Наше Життя“ все ще не доходить до читачок у пору. Це наша жура і в цьому напрямі далі мусимо змагатися з перешкодами.

Музейна збірка СУА без приміщення

Музейна збірка СУА — це великий скарб Союзу Українок Америки. Основу її створено в 30-тих рр., коли то Гол. Управа СУА замовила найкращі зразки вишивок, тканин і строїв в кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові. Вперше виставлено цю збірку в українському павільоні Світової Виставки в Шикаго. А потім вона багато разів свідчила про красу нашого народного мистецтва перед нашою й чужою публікою.

З приїздом нової іміграції по II світовій війні наша музейна збірка поповнилась новими пожитками. Знов можна було презентувати їх на нових виставках і вечорах народньої ноші. Та виявилось, що часте виставлення експонатів зуживає їх. Краще було б подбати про постійну виставку в відповідному приміщенні.

В пошуках за тим Екзекутива СУА під проводом п-ні Олени Лотоцької звернулася до Українського Інституту Америки. Фундатор УІА бл. п. Василь Джус виявив зрозуміння для такої культурної справи. Незабаром обидві установи заключили угоду, згідно з якою в будинку УІА буде влаштована постійна Музейна Виставка СУА. Виставку приміщено в 4-ох кімнатах 4-го поверху. Нею заряджувала Дирекційна Рада і Музейна Комісія. Ці обидві групи були створені з представників обох установ. Музейну Комісію очолювала кожноразна мистецька референтка СУА.

Відкриття Виставки СУА відбулося в Нью Йорку 7 квітня 1967 р. Головою СУА була тоді п-і Стефанія Пушкар, а Президентом УІА п. Теодор Джус, син фундатора. Українська преса обширно зreferувала цю подію, вітаючи нову культурну станицю в нашій Метрополії. Незабаром виявилось її значення, коли її стали відвідувати шкільні прогульки, фахівці-етнографи й чужинські групи з рамени Нац. Ради Жінок Америки.

Заходами Музейної Комісії під проводом п-і Марії Ржепещької відбулось кілька виставок, між ними Конкурс Писанок і Кераміки. Підготовлено до друку серію кольорових листівок кераміки. Згадка про Музейну Виставку появилась у Museum Guide of New York.

Праця над Музейною Виставкою вимагала вдосконалення. Коли в 1971 р. нагляд над нею перебрала нова мистецька референтка СУА Слава Геруляк, застановилась над модерним впорядкуванням цієї збірки. Найперш притягнула до співпраці музейного фахівця Оксану Грабович, яка впродовж літніх місяців 1972 р. впорядкувала збірку. Коли представники New York Council on the Arts оглянули збірку, погодились признати Музейній Виставці дотацію 1,500 дол. Виставка мала всі вигляди увійти в ряди модерних етнографічних музеїв Нью Йорку, коли б провела потрібні адаптації.

З тією метою Екзекутива СУА звернулася до Українського Інституту Америки з пропозицією певних змін. Побажано було б створити таку адміністрацію музею, яку мають усі, навіть малі, сучасні музеї. Також настоювано, щоб у зовнішніх виступах і публікаціях Інституту власність музейної збірки була виразно зазначена. Приміщення Музейної Виставки вимагало ремонту й відповідного устаткування. В умові, що була заключена між обома сторонами 7 років тому, були ще й інші точки, що вимагали зміни.

На цю пропозицію, подану усно й письмово, наспіла відмова без якогонебудь обоснування. Розпо-

чались заходи Екзекутиви СУА, щоб довести до зустрічі обох установ і в безпосередній розмові вияснити потребу змін. Впродовж 1971—1973 рр. Екзекутива УІА не дала згоди на якунебудь спільну зустріч. На особисте звернення голови Л. Бурачинської до Президента Т. Джуса в тій справі — він дав обіцянку зустрічі, але її не дотримав. А 15 січня 1973 р. Український Інститут Америки вів до Союзу Українок Америки письмове виповідження з 3-місячним реченням. Таким способом зареагувала Екзекутива Інституту на всі заходи піднести нашу Музейну Виставку до рівня модерного музею.

З великим жалем стверджуємо цей факт усунення Музейної Виставки СУА з будинку Інституту. Це не тільки свідчить про брак зрозуміння її культурних цінностей, в Інституті, що має служити завданням української культури, і то власне в часі, коли в Україні нищать пам'ятки українського мистецтва (гл. історія Іконостасу в Космачі і музею Івана Гомчара в Києві), але теж є доказом того, що спосіб, яким проводилась взаємодія (трансакція), не відповідає в ніякій мірі прийнятним у громаді правилам взаємин між двома поважними установами. Це є ще один доказ поваги і пошани, що її виявляють наші громадські діячі до центральної жіночої організації, яка наближається до свого 50-ліття.

Ми свідомі цієї великої кривди, що сталась не тільки нашій організації, але станів наших культурних надбань у ЗСА. Але не впадаймо на дусі. Ми певні, що українська громадськість зрозуміє і підтримає нас. А головне — щоб наша Екзекутива СУА і членство повернули всі свої моральні й матеріальні сили в бік розбудови нашої Музейної Станиці, — і поставило її власними засобами і власними руками.

Екзекутива СУА

У збірнику „Тридцять українських поетес“, що появилася у 1968 р. у Києві, знаходимо деякі зовсім мало відомі імена. Але впорядники збірки з любов'ю вибирали всі дані про них і подали поруч світлин кілька творів. Як гарно, що не пропала іскра їх таланту! Навпевне порадувала їх сучасників а й тепер передає нам поетичні настрої того часу.

Чому ж і нам тут не поцікавитись літературним талантом, що живе посеред нас? Ольга з Добрянських-Коренець відома, як авторка книжки „Зшиток малого монгола“, що є психологічною студією дитини. Але мало хто знає про її літературні спроби молодих літ. А старше покоління, що колись так нетерпеливо очікувало появу кожного числа Літ. Наук. Вісника, пам'ятає ці нариси. Вони давали насолоду своїм делікатним рисунком, якимсь особливим настроєм.

Ось що розказує старенька авторка їх:

Я почала писати до Літературно-наукового Вісника за редакції М. Грушівського і І. Франка. Там відкрилася сторінка спроб молодого пера, якою спеціально опікувався Франко. Він, що був дуже строгий в осуді справжніх письменників, дуже вибачливо, по-батьківськи, ставився до початківців. Я післала туди свою спробу, свій перший нарис і його прийняли — я була дуже щаслива, бо навіть поправки були мінімальні. З того часу я посилала туди свої ескізи, деякі забарвлені феміністичними настроями.

Опісля я помістила свої статті у постуговій „Нашій Меті“, що її редагувала у 1919 р. Дарія Старосольська. Статті переважно на виховні теми. Я цікавилася тоді метою Марії Монтесорі. — У часі моєї діяльності у „Жіночій Громаді“ я зредагувала разом із К. Малицькою одноднівку „Жіночої Громади“ у 100-ліття народин Тараса Шевченка „Не вмре, не загине“. У журналі Союзу Українок „Жінка“ я помістила кілька статей на різні теми, виховні, чистоту мови. У „Віснику“ Д. Донцова

про літературну діяльність Наталії Кобринської. Вже тут в Америці спогади про Івана Франка, Константину Малицьку, Олену Кульчицьку, Ольгу Бачинську й інші.

Цікавлячись вихованням я читала теж доволі із психологічної ді-

Ольга Коренець

лянки. Модною свого часу стала у психології нова метода психоаналізи Сігмунда Фройда. Деякі переживання з мого дитинства спонукали мене глибше застановитися над його дослідями, висновками і конфронтувати їх із життям. У висліді у 1943 р. у Видавництві Львів-Краків вийшов мій психологічний нарис „Малий Монгол“, що був перевиданий у 1957 р. у Нью Йорку п. н. „Зшиток малого монгола“ і знайшов прихильну оцінку Марії Пастернакової у збірнику І. ОПДЛ „Ми і наші діти“.

Ольга Коренець походить із давнього священничого роду Добрянських, що проживав на перемиській землі. Там же у Перемишлі вона закінчила вчительський семінар. Незабаром одружилась з проф. Денисом Коренцем, гімназійним вчителем і громадським і кооперативним діячем. Господь Бог поблагословив подружжя, трьома дочками — Стефою, Ганною і Мартою. Подружжя про-

живало в Перемишлі і Львові аж до великої мандрівки, яка перенесла їх за океан. У Мюнхені відійшов у вічність бл. п. Денис Коренець. А старенька письменниця проживає з двома дочками в Ньюарку, Н. Дж.

Окрім літературних заінтересувань були в Ольги Коренець також живі громадські інтереси. Про її участь у тодішньому жіночому рухові розкажемо іншим разом.

ПОДЯКА

Не маючи змоги подякувати всім особисто, що пам'ятали про мене в часі мого шпитального лікування й недуги та привітали мене квітами, телефонами чи листівками, складаю оцим сердечну подяку і замість окремих привітань складаю 10 дол. на Фонд П'ятсот.

Лідія Бурачинська, Філадельфія

ПОДЯКА

На пресовий фонд „Нашого Життя“ зложила даток 10 дол. п-ні Юстина Козак, членка 63 Відділу в Дітройті. Щиро дякуємо!

Надсилаю п'ять дол. на пресовий фонд „Нашого Життя“. Бажаю Вам усім кріпкого здоров'я та успіху в роботі.

Марія Леванісв
Ріджфілд Парк, Н. Дж.

Наша щира подяка.

Редакція НЖ

78 ВІДДІЛ СУА У ЗУСТРІЧІ З ПОСОЛКОЮ

Дня 23 червня 1973 р. голова 78 Відділу СУА у Вашингтоні п-ні Л. Яросевич, разом із кількома членками Управи, привітала д-р Дульсе Саллес Куня Брага, стейтову посолку із Сан Павло, Бразилія. Посолка перебувала у Вашингтоні на Конференції Домашнього Господарства, що її влаштувала урядова асоціація. А що д-р Куня Брага є головою Українсько-Бразилійського Т-ва в Сан Павло, то українки Вашингтону бажали зложити їй своє признання. Це й висловлено гарною китицею квітів, що її передала Централья СУА.

ВІДНОВІТЬ ПЕРЕДПЛАТУ!

„Де чоловік, що душу свою положить за нарід свій?..“

І вийшли всі, всі до одного. Старі і молоді, багаті і вбогі, всі покинули край, де на світі народилися, землю, в яку батьки їхні силу і кров свою вложили, та вийшли в край далекий і незаний. Багаті лишили свої землі, достойники збулися достоїнств, урядники зложили уряди, заможні кинули достатки, та більша частина їх, ті мільйони малих робітників лишили недоспані за працею ночі, кривавий піт свій, працю над сили, голодні роки і тихий розпач безсильних. А всі вони й поперед усього збулися тяжкої руки ненависного гнобителя. І вийшли всі, а вів їх один чоловік, лиш один. Великий був, бо терпів за всіх. У тихі, зоряні ночі ставав у вікні своєї хати в місті фараонів. Над містом, у прозорім повітрі здійсалися вгору зітхання, болі, сльози пригнічених братів його. Всі ті їх болі і журби падали на його душу гострим камінням, і від того кривавилась і так безконечно смутна душа його. А вдень ходив між ними, клав пальці на зболілі ті душі, мов на струни арфи, а вони виспівували йому весь свій біль, усе пекуче горе.

І все, що було накопало в їхніх душах, зібралось в його серці, всі їх почування стали його почуваннями, їх життя — його життям. Тому він один тільки міг вимовити слово, яке дрімало в кожному серці, в душі кожного його брата. І він його сказав . . . Тоді піднесли голови всі невольники, їм здавалося, що знято їм з уст печать мовчання, а з серця тягар, і що це вони самі вимовили те слово, бо воно жило в них віддавна, лиш пригнічене всякими болями. Поклонилися йому всі з його народу і сказали: „Веди нас“. І пішли за ним не питаючи, куди їх поведе, бо знали, що він душу свою положить за них.

І вийшли всі . . . своїх хворих і немічних повбивали: легша смерть від зичливої руки, ніж знущання ворога. Убрали білі сорочки як на

свято. І лица і серця їх були святочні — сіяла з них тиха радість.

І вийшли всі . . . Одного ранку встали як один муж і вийшли. Ніяка сила не могла задержати їх. Ішли, як з гір великі лявіни, як іде приплив або відплив моря. І не мільйонами, з яких склалися, не числом своїм були сильні, лиш силою волі, бунтом душі і свідомістю мети. Все вступалося з їх дороги.

І вийшли всі . . . А виходячи взяли по грудці землі, бо на ній батьки їх кров і піт свій лишили. І востанне з очей їх покотилися сльози, які мали впасти каменем на їх гнобителів. Пішли, щоб не вернутись більше, бо воля над усе.

Н Я Н Ь К А

— Нянька, дулна якась, візьми мене на луки, цуєс? Візьми залаз! На подвір'ї великої, брудної кам'яниці сидів трилітній хлопець і накликував когось.

Від криниці, де полоскала білизну, звернула голову мати хлопця і собі крикнула:

— Глухий би почув, а те дівчатисько прокляте не чує. Нянька!

З-за великої скрині з кута подвір'я висунулось худе мале дівчатко, швидко сховало щось до скрині і, похмуро подивившись довкола, підійшло до малого. Взяло його на руки, аж перегнулося під тягарем і стало його носити по подвір'ї.

З сіней вибігло кількоро дітей і всі кинулися до дівчинки; одно вхвстило її за спідницю і, б'ючи прутом, удавало візника, що поводить конем; друге кричало, щоб йому запнула сорочку, інше хотіло вилізти на криницю і казало себе підсаджувати, а всі кричали одно понад одне і тягали дівчину кожне в свій бік.

Вона ані ворухнулася, лиш лице її стало ще більше зле та понуре.

Нараз найбільший хлопець сіпнув її так сильно, що мало не впа-

І вийшли всі . . . Ішли довго, дуже довго. Багато їх упало на дорозі із знесилля, багато вмерло від втоми. І подерлися їх святочні одежі. Та вони йшли, бо в серцях їх була віра.

Перебули море і за ним лишили все лихо, що дотепер не лишало їх ані на хвилину. І гніви там лишилися і всякі зависти й незгоди, а душі їх стали мов тихі озера, над якими сяє сонце.

А земля, до якої йшли, була вже перед їх очима — вся купалася в промінні сонця, але над усе ясніше сіяла і манила очі й серця — В О Л Я.

ла. З очей її випала блискавка гніву; вона вхопила його за руку і дряпнула до крові, за що він укусив її в палець.

— Ідіть від няньки, — крикнув, — бо зла як чорт.

І діти, сміючись, розбіглися.

Ще з годину носила дівчина дитину по подвір'ї, а очей не зводила з мачухи. Кожний кусень білизни, відложений набік, проводила очима. Коли та, переправши останній кусник, відійшла до хати, дівчина швидко посадила хлопця на землю, і хоч він як кричав, ані не подивилася в той бік.

Побігла до скрині й зі сміття виїняла захований клунок. Розгорнула верхні шматки і виїняла щось у роді ляльки. Була це певно колись лялька, тепер годі було на тій помнятій і облзлій фігурі розпізнати щось виразне.

Дівчина розвивала її обережно й, любуючись нею, доторкала ніжно її голови, рук, ніг. Виїнявши, поцілувала її волосся, погладила по голові, а її злі очі засяяли в тій хвилині ласкою і стали такі ясні й тихі, як у янголиків на образах. Потім посадила ляльку на колінах і стала шивати якусь шмат-

ку на убрання для неї. Аж ось побачила кров на своїй руці. Показала ляльці.

— Бачиш, знов мене угриз той недобрый клопець. Але я його добре задряпала, попам'ятає. Всі вони такі злі, не терплю їх. Колись я їх усіх подряпаю і покусаю, бо б'ють мене і кричать як на якогось пса. Їх варто б колись набити, мачуху вже найбільше. Знала б, що то значить. Нехай би спробувала, як то добре, коли не можна плечей доторкнутися. Пожди но, нехай я лиш буду сильніша, побачать вони. І все на мене „нянька“ та „нянька“, так якби я інакше не називалася. Шкода, що ти не можеш говорити, а то б ти кликала мене: „Марисю“, так як мама, пам'ятаєш? Добре нам із мамою було, правда? Тоді мене не били. Але я колись утечу з дому і підемо собі шукати скарбів, знаєш, тих, що мама оповідала. Знайдемо певно, бо мама казала, що сироті найлегше знайти — так уже їй Бог дає. А як будемо мати багато грошей і крейцарів і шісток, тоді щодня будемо їсти і сніданок, і обід, і вечерю, все по-панськи, а ти будеш мати оксамитові сукенки. Страх нам буде добре. Але тепер треба тебе назад схвати до скрині, бо мачуха кличе... Біла б...

Холодним, осіннім ранком поло- скало кілька жінок білизну на ріці, а громадка дітей гралася на березі. Між ними перед вела Марися. Вона показувала їм, як мають бавитися, уставляла, навчала, а коли вони зрозуміли і зовсім зайнялися грою, незаметно відбігла від них і сховалася за лозами. Тут виїняла з-за пазухи ляльку та й стала причісувати її волосся і приговорювати до неї.

Дітям швидко авкучилася забава; вони стали сваритися, вкінці побилися. Зчинився крик. Мачуха, що прала білизну, оглянулася, що сталося: між дітьми не було „няньки“.

— Нянька! Як ти дітей пильнуєш? — скрикнула вона.

Швидко прибігла Марися і стала заспокоювати дітей. Вони знов почали гратися. За хвилину почувла за собою сміх і радісне плескання в долоні. Оглянулася. За нею стояли два найбільші з громадки

хлопці і, підскакуючи з радости, кричали:

— Дивися, дивися, нянько, де твоя лялька! О, як пливе, мов риба!

На середині ріки плів звиток шмат — це була лялька. Марися скрикнула і кинулася у воду.

Захлистуючись, опиралася вона хвиллям і посувалася все наперед. Пару разів похитнулася і впала, але зараз підіймалася і йшла далі.

Вода була чимраз глибша — вже досягала дівчині по шию. Хвилі заливали їй очі, і тоді малі, посинілі від зимна руки розпучливо витягалися наперед, шукаючи опори.

Була вже близько цілі. Ось-ось ухопить ляльку. Досягла її — вхопила. Нараз зникла під водою.

Діти налякалися, скрикнули. Одна жінка бачила, що сталося, і почала кликати на допомогу.

Надбігли рибалки, пішли у воду і за кілька хвилин витягли дівчину. Не віддихала. Посиніле личко виражало страшне напруження, тіло було заціпеніле. В малих закостенілих руках, судорожно затиснених, була лялька. Коли Марисю відтерли і привели до життя, вона неспокійно оглянулася довкола, а побачивши коло себе ляльку, радісно всміхнулася і відітхнула глибоко. За хвилину, не вважаючи на ослаблення, схопилася і, притулюючи до себе свій скарб, поволіклася до хати.

Мачуха набила її за те, що лізла у воду.

Під зиму Марися захворіла. Кашляла ще від тоді, як топилася в холодній воді, а коли прийшли перші приморозки, вона не мала черевиків, дістала гарячки і не могла піднятися з постелі.

Слабість її прийшла мачусі дуже не на руку. Тому цілими днями сварила на Марисю, веліла їй вставати і штовхала не раз.

Та Марися лежала в своїм кутку неповоротно, байдужа на крики і гнів мачухи.

В гарячці привиджувалися їй гарні картини.

Вона зі своєю мамою ходить по гарнім городі, де багато квітів та різних овочів на деревах, а мама тримає її за руку і говорить до неї так мило-мило, як ніхто інший

не говорив до неї. То знов із своєю лялькою, тишно прибраною, сидять у великій, гарній кімнаті. А до них підходить мачуха, і батько, і всі діти, і кланяються їм низько, аж до землі. То знов здавалось їй, що вона пливе немов на хмарці високо-високо і чує співи тихі-тихесенькі, а такі чудові...

В такій хвилині вона сильніше притискала до себе свою ляльку під хусткою і почувала себе такою щасливою, як ніколи досі. Було їй так дуже добре.

Часом лише діти докучали їй. То пробували стягнути її з постелі, то знов бавилися в похорон, у чому їй призначували роллю мерця, і коли вона тихо і непорушно лежала, співали над нею довго крикливі пісні.

Раз, награвши вже доволі, стали наближатися до постелі Марисі. Тоді одна з дівчат присунулася до лежачої Марисі і швидко рухом витягнула з-під її накриття ляльку.

Гучним криком привітали діти нову забавку. Негайно прив'язала до шиї ляльки довгий шнурок і, держачи за кінець, бігали по кімнаті з криком:

— Геть з дороги, бо велика пані їде!

Лялька підскакувала в скорім бігу, розбивалася об ноги крісел, а діти бігали й бігали. Кожний удар ляльки відчувала Марися: вона воліла б, щоб нею так волочили.

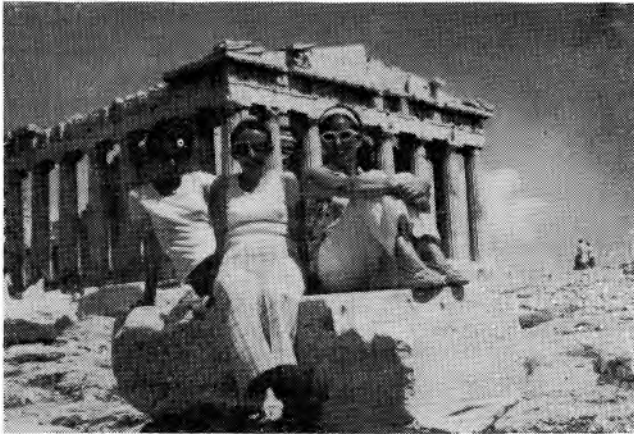
На подвір'ї почувся голос катаринки. Вмить діти покинули забаву і вибігли з шумом на подвір'я. На підлозі залишилася лялька з розкиненими руками, з поторганим волоссям.

Марися зібрала всі свої сили. Стогнувши зсунулася із своїх шмат і приповзла до ляльки. Обережно підняла її, пригладила волосся, впорядкувала одяг.

У снігах почувся крик — діти верталися. Марися задрижала, пригорнула ляльку до себе, гарячо поцілувала і підсунулася до горючої печі.

За хвилину вогонь спалахнув вище, обіймаючи волосся і сукенку ляльки.

Коли діти вбігли в хату, Марися сиділа вже в кутку на постелі, а по її блідому личку котилися сльози. (Літ. Наук. Вісник, 1904)

Члени провуду „Мандрівних Стежок Культури“ на тлі Парте- нову

(Спомини з грецьких вакацій)

Блимають спогади без порядку, мішаються уже старинні перекази з моїми переживаннями, фрагменти вражень із фрагментами історії. Мішається і моя казка з Гомеровою Одисеєю. Недавно ще злітали ми немов перце з рожевої перини хмар у царство сонця і богів, коли раптом знов знаходжуся на американському континенті у дійсності теперішніх часів.

Залишилися мені знімки, щоденник, кілька камінців і засушений лавровий вінок з Олімпу. Як то колись Римський цісар Нерон наказував себе проголошувати першуну на Олімпійських ігрищах, так і я з приятелькою трохи побігали, трохи походили по старинній площі, а потім сіли і сплели собі вінки переможців. Таких шахраїв, як нас, строго покарали б давні греки. При вході до стадіону, на вид усім, ми мусіли б ставити бронзові статуї з написом, на яким було б наше ім'я, ім'я батька і прадіда, та країна походження. Ще й до того нас закамєнували б на смерть, бо жінок, навіть як глядачів, у тих часах не вільно було допускати.

Дуже виразно пригадую останню неділю в Атенах, коли ми відвідували катедру міста, через те, що Служба Божа дослівно така сама у греків, як у нас — є лишень різниця мови. Пізнати було коли Апостола читали, коли Євангелію, коли Отче Наш. І залишилися мені на все жалібні звуки східних півтонів хору. Крізь дим кадила

заглядали ми у давнину, тисяча років назад, оглядаючи православний обряд, як то колись оглядали його посланці Володимира Велико-го перед хрещенням України-Руси.

У день, як і в ночі, видно сла-вну гору посередині міста, де стоїть кольосальний Акрополь на вічний спогад колоски західньої цивілізації. І хоч це лиш руїни — вибілені ребра Парте-нову, Еректейон із безрукими Каріятидами — ми не бачимо поваленого мармору, не бачимо старого поро-ху, але колишня золота доба привиджується нам.

Із неба ясний Аполльон блискучо усміхався — На Аполльона у воді, що хвилям залицявся.

Подорож кораблем „Аполльоном“ по грецьких островах — це була немов космічна казка: море темно-синє, безконечне — немов всевіт'я а острови попри нас пливли немов дивні планети. І оглядали ми ці дивні царства. Перший острів — Міконос: Острів вітряків, молоді, вузьких білих улиць, острів де знаходиться більше церков ніж людей. З такою думкою, з числом 350 церков на увазі, приятелька моя зо мною увійшли у маленький білий кам'яний будинок з хрестом на даху. Заходимо до середини сміло і у слідуючій кімнаті на стіні — ікона. Ну, то очевидно треба там зайти, ні? І зайшли ми. (Радше сказати „за-

машерували; бо ми хоч бидві ко-лись брали лекції балету, але то-го щось не видно!) В тій кімнаті ми здивувались, що знайшли не тільки ікону, але й стіл накритий до вечері, злив збоку, і при стіні, сполохану бабусю, що здавалося була у першій стадії серцевого а-таку! Ми зрозуміли, що зайшли у приватний дім і швидко стали пе-репрошувати цю 90-річну власти-тельку, одна перекикуючи одну у цьому зусиллі, але через те чо-мусь маленька грекиня тулилася щораз міцніше до стіни і ставала чимраз меншою і меншою. Ще ви-гукнувши „sorry!“ на цілий го-лос у сторону блідої бабусі ми ви-маршували звіттіля.

І далі плыв „Аполльон“ — цим разом до славної турецької землі. Того вечора наша група сиділа на палубі і почали ми співати. Почали люди збиратися і бити бра-во. Найголосніше плескали трохи підпиті пожарники з Німеччини, а раз і вони нам заспівали, але так завили (кожний по своєму, нена-че варіяції на тему), що ми не могли здушити сміху. Що кілька хвилини просила нас публіка спі-вати пісню „Я веселий мандрів-ник“, яку всі знали і співали влас-ною мовою: по — англійськи, грецьки, німецьки, французьки й чевидно по-українськи. І коли ми так сиділи і співали, я думала со-бі, що Егейське море вдруге вслу-хується в українську пісню, але яка різниця між пластунками на вакаціях у люксусовім „Аполльо-ні“, а невільдиками — козаками на турецьких галерах.

Вранці причалив корабель у порті Бодрум. Ще з корабля було видно між пальмами білі мінарети. Також видно було стару Венецьку фортецю. Перше зустріли нас у турецькій землі — верблюди. На цих примховатих тваринах мож-на було їздити за доляра (по турецьки, це означало: видря-патися на нього, зломити шию у тому зусиллі, сидіти, коли цей корабель в пустині хитаючись

на всі боки підіймався, і знов зразу верблюд осідав, і цим разом звихнути плечі, і по поїзді). А це містечко показало нам: вузькі не дуже приємно пахучі вулиці, базари і склепи, темних і бідно убраних турчент, і по середині, прив'язану до дерева худу козу.

Натомість, слідуюче місце було немов оаза. Острів Родос, інакший від усіх островів своїми дико-кольоровими цвітами. Неначе з кожного вікна цвіли городи. На тлі цього стоїть сотнями років замок хрестоносців. Тут ми з приятельською грали ролі Ероля Фліна й Олівії де Гавліянд.

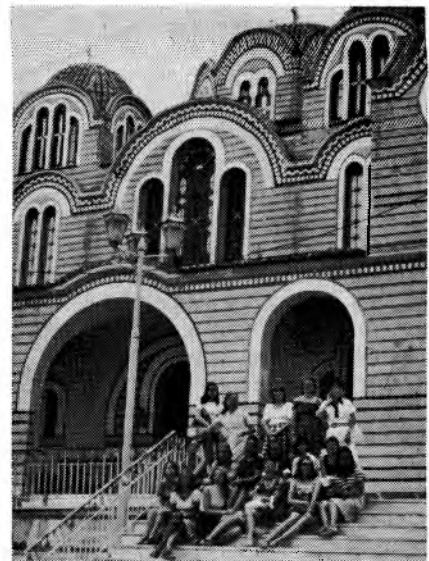
Гаряча Крета привітала нас на слідуючий день. О сьомій рано температура була 81 Ф. Оглянули руїни палати у Кносос. Міновська цивілізація залишила по собі червоно-барвні колюмни і стіни, покриті різнобарвними фресками. Тулилися ми до холодних стін старинних коридорів королівських покоїв, ховаючись від спеки. Оглядали ми геніяльну водну систему та архітектуру, і замітили ще активне джерело, що його колись уживала старинна цивілізація.

Черговим у нашій програмі був музей у столиці Крети Геракліон, а потім дозволя по місті. Геракліон у неділю рано був майже пустий. Люди в ту горяч позамикалися у холод домів і церков.

Останнє царство, що ми відвідували, це чарівний острів Санторині (є можливість, що цей острівець — колись затоплене царство Атлантис). Високі сині скали стреміли до неба, а на їх вершк лежало ясне біле місто, а в синьо-зеленій воді пливли камінці різної величини. Прозорість води відкривала нам очі у таємні глиби-

ни моря, і ми бачили часом дно, часом біло-чорних смугастих рибск, що їх тут і там ловив промій сонця, від якого вони ставали срібними підводними скарбами. Причалуємо. До міста ведуть сотні сходів, мило і пів у гору. Сіли на осликів і пнемося, пнемося. Вже понад границю лету мез, вгору до білого міста. Вже у місті, ходимо білими вулицями, оглядаємо білі крамниці, білі церкви, білі доми. Чи ми в хмарах? Дивлюся згори вниз і у синьому заливі видно три білі подовгасті перлини кораблів. А трохи вище їх (однак нижче нас) кружляють меви біля скал. А сусідній острів, напередо мною — вулкан. Дрімає неначе вогнистий смок при сторожі золотого скарбу. Чула, що раз-у-раз зідхає димом. Ми з приятельською задумали збігти по сходах у долину, бо як візджали в залив, то завважили біля води у скалах печери. Видряпалися по чеколядових каменях і в печерах над морем знайшли маленькі доми рибалок. Рибалки повившували на дворі свої підводні скарби — октопус, дивні риби, мушлі.

Усе буду пригадувати ті гранатові ночі на палубі, коли корабель ховзався непомітно у сторону ще дивнішого світу, а я стояла задивлена на старинних героїв, затриманих у вічності констеляцій. Усе буду пам'ятати кришталеву піну, яка грала в яскравих променях грецького бога-сонця, коли мчав наш „Аполльон“. І залишиться мені на все прозоре повітря, через яке відкриті все були нові простори, через яке ніколи не зникав із виду горизонт. Одного дня в такім чарівнім місці, де природа такої фантазії, що видумати могла б

„Мандрівні Стежки Культури“ під хвенець в ооявяном оондріом

тільки Шехерезада, а на слідуючий можна себе знайти в модерній пристані Пірею.

Із іншої прогулянки, золототравяний горбок — але ні! Це не лиш звичайний горбок, збоку вхід, а в темній середині, збудований як вулик — гріб короля Агамемнона. А через дорогу його королівство — Міценей, з левиними воротами. Положене — на меншому горбі поміж двома високими горами — у формі освяченого бика.

Кружні дороги по скалистих горах — ведуть у Дельфи. При дорозі, на жах автобус, такий самий як нащ, з'їхав з дороги, повис передом у пропасть.

У Коринті бачили ми місце, звідки святий Павло проповідав до Коринтян. Наліво на вершк гори замок-фортеця, а у долині група двадцяти дівчат-плоскочуться у привітній морській воді після цілоденної прогулянки автобусом, а грецьке сонце, від своєї власної червоної горячі ніби топиться, сповзає з неба за обрій.

. . . Кінчаються ці мрії, мряка часу незадовго заховає за собою всі переживання прогулянки, які несклоплені апаратом у знімках. І мрії стануть неначе дивним сном, а опісля навіть ідея сну стане надто фантастичною, і справді мої грецькі вакації залишуться у мене неначе мітос — по грецьки це казка...

„Мандрівні Стежки Культури“ серед руїн Акрополю

„Батурич“... в Угринові

РОМАН ТИМЧУК

Український театр ім. Івана Тобілевича з режисером Миколою Бенцалем грає в Сокалі 4 грудня 1933 р. Зима. Всі актори зійшлися, бо саме була виплата платні. Проби не було того дня.

Відчинилися двері великої театральної залі й увійшли три дядьки в кожухах. Просили, що хочуть говорити з управою театру. Три члени управи — Микола Бенцаль, Іван Рубчак та Євген Цісик — попросили гостей сідати коло столика.

— Просимо вас, панове, прийти до нашого села Угринова з виставкою „Батурич“ — це 30 кілометрів звідси, — почали представники села Угринів.

М. Бенцаль пояснив їм, що... — Це наша місія їздити з виставками також і по селах, і ми до вас приїдемо.

А другий член управи, Іван Рубчак, запитав делегатів:

— А скільки так більш-менш могло б у вас бути?

— 150 злотих буде! — каже один.

На це, якби перелякано, Рубчак зареагував по своєму:

— Ау-яй-яй-яй! (Бо 150 зл. це гарні гроші!)

Другий делегат зле зрозумів Рубчакове „ай-яй каня“ і скоро випалив:

— Ну, то я доложу 50 зл. і буде 200!

Рубчак схопився з крісла:

— Та ні, панове! Та не треба! Ідемо! Правда, Беню, що поїдемо?

**

У неділю передполуднем багаж (декорації і гардероба) повезли заздалегідь до Угринова. А по обіді заїхали шість пар саних, запряжених кінсьми такими баскими, що хіба Богуна бачили на такому коні. Чули ми згодом, що угринівці позичили собі коней на ту „параду“ в сусіднім селі Хороброві. З вітром в перегони ми мчали тими хоробрівськими кінсьми до Угринова. А коло нової залі „Народнього Дому“ (муро-

ваний дім) стояли парубки в українських національних строях і спрямовували наші сани на прихідство до п-ва Кашубинських. А там! Застава столів як на пишній бенкет! Це „Союз Українок“ влаштував гостину для українського театру ім. Тобілевича. Вже хтось вдарив по клявішах фортепіяну, а Рубчак уже співає: „Я сьогодні щось дуже...“ Але його зупинили, бо час короткий: ми ще маємо відіграти виставу тут в Угринові, а ввечорі в Сокалі також вистава!

Скоро подавали, ще скорше з'їли і скоро до залі. Заля на підмурівці — мороз! „Союз Українок“ відступив нам одну огрівану кімнат-

ку на поверсі. Сходимо вниз, приготуємося до початку вистави. А шаблі липнуть до рук — так мороз хапає!

Під час найдовшої перерви кличу місцевих касієрів, щоб перебрали від них гроші, і передчуваю, що буде багато рахування, бо заля виповнена по береги. А заля велика! З допомогою двох касієрів, що продавали квитки, нарахував я 301.60 злотих!

Аж тепло робилося від оплесків, якими заля засипувала сцену розу-раз. Бо село дуже реагує на зміст драми! І рук не жалує! А руки міцні!

**

Ми ще й підвечірок з'їли у прихідстві — так нас гостили „Союзянки“ — і тими ж добрими кінсьми встигли на вечірню виставу в Сокалі — „Пісні в лицах“. Каса 299 зол. Також непогано! Але в Угринові краще!

УКРАЇНСЬКИЙ ГОДИННИК

Стаття надіслана молодіжною секцією Спільки Журналістів Канади

Оголошення: „О 3-ій години по полудні, в такій-то залі, відбудеться драматична вистава студентів українознавства“.

Уже без п'яти третя, а в залі, яка вміщає понад двісті людей, лиш десять осіб. Молоді артисти переживають, не тому, що публіки нема — вони знають, що публіка прийде, — а тому, що це зайве чекання посилює їхнє хвилювання. Виходить, що артист чекає на глядачів, а не глядачі на артиста. Ну, нарешті вже пів до четвертої — заля майже напів заповнена, але режисер не починає, бо не хоче, щоб молоді артисти виступали перед порожньою залєю. Він знає, що люди ще прийдуть.

Уже за десять четверта. Завіса піднімається перед майже переповненою залєю. Вистава захоплююча. Раптом ззаду залі чути якийсь шум. „Що воно за перешкода?“ — думають присутні. Їхня увага вже відхилилася від сцени й опинилася на якійсь пані, що в темноті, шукаючи собі місця, випадково спіткнулась і впала. Той рідкісний настрій, який обгортав єди-нав і слухача, і виконавця — зник.

Пригадайте собі, дорогий читачу,

скільки разів вам пляни руйнувалися тому, що деякі події не почались своєчасно, або ті, що спізнювались, робили якісь перешкоди. Або може ви вже зрозуміли цей недолік наших людей і самі вже на час не приходите. Шкода! цей „український час“, де третя година означає пів четвертої, або й четверту, є насправді цікавому годиннику. Але хвилинку! — це ж не український годинник. На Україні такого годинника нема. Коли оголошено, що якась імпреза, наприклад, концерт, починається в 7-ій годині, то концерт починається в 7-ій, без вийнятков. Як хтось спізниться, то тільки під час перерви може йти на своє місце. Таким чином не відвертає уваги ні виконавця, ні слухачам.

На жаль, цей „маленький недолік“ — несвоечасність — є доказом незрілості наших людей на еміграції. Точність — це елементарна форма дисципліни. Без неї організація і виконання праці розтягається надовго, або розпадається. Дозрілість — не швидкий процес. Учнитися дисципліни слід починати змалку. Але своєчасности треба дотримуватися всім, а найголовніше, показувати приклад нашим дітям.

Маруся Бойко

Тільки між нами і телефоном...

ПАПЕРОВІ ТАРІЛКИ І — ДРІБНОМІЩАНСТВО

Надя діткнена, що Уляна критикувала паперові тарілки, що були на гостині в Надиних свояків, Левицьких. Уляна нарікала: „Не в доброму тоні! Не елегантно. Без смаку...“

— Справді, тому десять років важко було уявити собі паперові тарілки в елегантному домі. Тепер, коли жінка знову вчиться, що час свій вона може корисніше зужити, як на миття посуду — мода змінилась. У найелегантніших американських домах вищої суспільної класи (головно освічених осіб), зокрема серед тих, що живуть поза містом (у „субурбії“), паперові тарілки та навіть паперові скатерті того самого взору, стали кольоритним урізноманітненням гостини.

Відомі американські господині, які часто влаштовують гостини для більшого чи меншого числа гостей, навіть не соромляться подавати закуплену готову їжу. Деякі навіть подають цілі пікнікові коробки вдома! Паперові тарілки, коробки і скатерть викидають, а господиня не стогне два дні після гостей. Ну, а „добре виховані“ дами не мають потреби і змоги критикувати кулінарних зусиль та успіхів і неуспіхів господині...

Тепер, коли домашня обслуга стала неприступною для пересічної рідні, наймати кельнерів на один вечір стає фінансово неможливим чи й снобізьким. Ще зимою, в січні, в „Нью Йорк Тайме“-і був опис популярних гостин по „субурбії“; згадано, що тепер буфети починають переймати перше місце, і що господині щораз то рідше подають до столу (для жінок без помочі — це ж вічна біганина!). Так як довгі спідниці, буфет і паперові тарілки завойовують жінок, які цінять себе і свій час та своїх гостей. Бо ж приходять гості, щоб добре поїсти, чи — щоб зустрітись і приємно провести час? А як же ж проводити час з господинею, що весь час перелітає з їдальні в кухню, з кухні в їдальню...

До напиків і десеру тепер уживають пластиківі склянки і мисочки, які можна після першого вживання викинути, бо вони дуже дешеві. А скільки ж це молодих подруж давніше щадило гроші, щоб закупити кришталеві склянки і чарки до різних на-

пиктів! І навіщо витрачувати такі суми на такі пиктикі речі, хоча з глибокими днами?

Скільки часу і муки наші жінки витрачають на миття посуду після десятка чи двох десятків гостей? Навіть, якщо є і машина до миття посуду (яка добру порцеляну нищить!) — то паперові тарілки таки потрібні й практичні!

Паперові тарілки і пластиківі склянки дають змогу жінці бути людиною, господинею, а не слугою під час гостини. Навіщо ж три дні запрацьовуватись, три дні пізніше стогнати, чотири години подавати — і ніколи навіть не мати змоги добре поговорити з гістьми? Дрібноміщанські амбіції показатись варенням, посудом і витратом часу та гроша стають непотрібними не тільки для працюючих жінок, але й для тих, що вдома, які ще думають.

Якщо жінка не є машиною — то навіщо витрачати так багато часу на прийняття? А хіба якщо вона надзвичайно любить проводити свій час у кухні — то краще сісти і виліпити кілька тузинів вареників та подарувати на церкву, щоб якась користь була з праці рук.

Серед наших господинь шанування свого часу і себе, як людини, також поволи приходить. То ж на другий ранок після гостини, господиня замість стогнати, пригадає собі заощаджений час викинутими паперовими тарілками, усміхнеться і — може навіть візьме книжку в руки...

Отже Надю — може й Уляна перейде на цю моду, хоча із снобізму. А може і колись почне застановлятися над висловленими оцінками вартостей людини, яка настоює на кришталі і дорогому порцеляну задля плиткої амбіції робити це, що вміє кожний кельнер...

Любов Калинович

НА ПЕРЕДПЛАТУ ДЛЯ „БАБУСИ“

З нагоди несподіваної зустрічі у Вайлдвуді гуртка абсолювенток гімназії Укр. Інституту для Дівчат у Перемішлі, проф. М. Кульчицька зложила даток на однорічну передплату Н. Ж. для „бабусі“ в Європі.

Наша обкладинка

Сьогодні на обкладинці графіка Ярослави Музики. Її твори появилися вперше на виставці якраз п'ятдесят літ тому — в 1923 році. З того часу брала вона участь у більш як 70-ти виставках: у Львові, Києві, Москві, Варшаві, Берліні, Римі, Парижі, Празі, Лос Анжелес. Але після війни, вона, мешканка Львова, була там наче б забута й аж у 1968 р. дочекалася окремої виставки, яку (подаємо за статтею Антоніни Струтинської в журналі „Дукля“ ч. 1, 1969 р.) відвідало понад 8 тисяч осіб.

Що найбільш характеристичне для Ярослави Музики (дівооче прізвище Стефанович) — це велика різноманітність технік в яких працює: графіка, живопис, мозаїка, емаль, малюнки під склом і на склі, видряпування на золотій чи зрібній фользі, батик, макати, різьба на шкірі, карбування в металі. Такі жанри, як: пейзаж, портрет, натюрморт, композиція.

Сказати, що в тих техніках працює це далеко не все, бо рівночасно вона їх відкриває, вдосконалює. Вона використовувала відпадки глини як матеріал для творення мініатюр. Вона теж ввела у професійне мистецтво народну техніку підскляного малюнку, вдосконалила деякі види емалії тощо.

Цей сухий перелік технік не дає повного образу особовости Ярослави Музики. Її біографія значно переходить рами цієї нотатки. Сам перелік країн, куди вона їздила, де студіювала, перелік визначних людей, мистців, з якими співпрацювала, зайняв би не одну сторінку. Хто її знає, пам'ятає цю тендітну пані, яка хоч говорить спокійним, тихим голосом, притягає всю вашу увагу.

Непересічна особиста культура та обдарованість створювали довкола неї атмосферу удохвалення. Будень ставав святом. Видавалося, що все, що попаде в її руки зразу перевтілюється в об'єкт краси. Старовинні уставки, зшиті, стають новим мистецьким твором, матеріал покривається батиком. Кожний предмет, уставлений її руками на полиці, набирає нового виразу і ми, начебто, аж тоді побачили красу його ліній і барв.

Дивно думати, що перші її праці з'явилися аж 50 літ тому. Свіжість її поглядів, відношення до людей, стремління до пізнання все нового, кращого, дає ж бо враження вічної молодости.

НЕ ВІДКИДАЙМО МИНУЛОГО!

Ще в грудневому числі журналу „Наше Життя“ мені подобався допис п-ні Лідії Одежинської п. з. „За правильне і масове навчання української мови“.

Було в мене бажання подякувати авторці за такий цінний, на мою думку, допис і висловити свої погляди. Але так не вийшло...

За грудневим прийшло січневе число Н. Ж., за ним і лютневе прибуло.

Тут я звернула увагу на допис п. з. „Ще про фемінізм“, підписаний „Кандидатка на бабусю“.

Читала я його й перечитувала, але так і не зрозуміла „що й до чого“... Тяжко схопити саму суть статті. Говориться в ній і про „країну, де час — це гроші“, і про „творення поодинокі сильної індивідуальності“ (за якими методами?), і про „довгий шлях змагань до нашої остаточної мети“ (якої?), і про „космічну добу“, на яку тепер дуже модно все звертати...

Але мою увагу привернула згадка дописувачки про статтю п-ні Л. Одежинської в грудневому числі Н. Ж., яку я, особисто, вважаю дуже вартісною.

„Кандидатка на бабусю“ пише таке (цитую з її статті „Ще про фемінізм“): „В космічну добу ми завертаємо до метод 19-го віку і пропонуємо читальні „Просвіти“ для наших жінок“ (див. „Наше Життя“ за грудень 1972 року „За правильне і масове навчання української мови“).

А я питаю шановну „кандидатку на бабусю“: — Чи ж, на її думку, всі методи 19-го століття заслуговують на таке зневажливе до них ставлення? Чи всіх їх треба беззастережно відкинути? Чи ж не 19-те стол. з його методами дало нашому народові ідейних національних героїв, що склали своє життя за волю Батьківщини, видатних науковців, талановитих і навіть геніальних поетів, письменників, мистців?

То ж треба подумати, чи не варто було б узяти деякі з методів 19-го ст. за зразок для нашого, занадто вже зарозумілого, 20-го століття, а чи й справді все те, що належить до минулого треба легковажно відкидати?

У кавказців живе і передається з одного покоління до другого народня

мудрість, яка каже: „Хто стрілить у минуле з рушниці, з того майбутнє стрілить з гармати“. Отже, не зневажаймо минулого, щоб майбутнє не зустріло нас гарматним вогнем!

„Просвіта“, яку „кандидатка на бабусю“ відкидає, як застарілу, в свій час зробила чудо: розбудила національну свідомість галичан, а в 1917-19 рр. (це вже 20-те стол.) вона за дуже-дуже короткий час і в багатьох наддніпрянців збудила національну свідомість, цілком приспану 200-літньою неволею.

То ж не відкидаймо її легковажно, а навпаки, подумаймо, чи не треба було б тут, на чужині, закладати організації на зразок „Бабусі Просвіти“, які змогли б у багатьох політичних емігрантів розбудити національну свідомість, що так міцно заснула, заколіхана матеріальним добробутом, комфортом.

Правда, авторка допису „Ще про фемінізм“ висловлюється проти будь-яких гуртків, чи організацій. Вона каже: „Найновіші досліді педагогії пропонують самостійне навчання дітей“... і т. д.

В якому сенсі вжито тут слово „самостійне“? Чи воно означає те ж саме, що й „індивідуальне“? Якщо це так, то я маю сумнів, щоб ці методи (хоч і найновіші) можна було б використати для навчання нашої емігрантської дітвори, яку ми намагаємося зберегти для нації. Бо ж знаємо з досвіду, що саме діти й молодь, згуртовані в молодечих організаціях, почувують себе українцями, виявляють більшу чи меншу національну свідомість, а ті, що, як кажуть, „ходять самотпас“, дуже скоро й легко „індивідуально“ поринають у могутні хвилі чужонаціонального моря.

Лариса Дончук

У Вашому дописі-листі пропустили ми деякі „епітети“, якими хочете висказати свій критичний погляд на картини, які містимо. На нашу думку, критикувати й писати про те, що не подобається, можна і треба, але це не значить, що треба вживати для цього образливих окреслень.

Що ж до суті справи, то, на нашу думку, „кандидатка на бабусю“ аж ніяк не ставиться зневажливо до „Просвіти“. Роля „Просвіти“, яку вона відіграла, усім відома, але ж це не

Що зитати?

Ірена Книш: Відгуки часу. Вибрані нариси, статті, спогади, матеріали. Накладом авторки. Вінніпег 1972. Ст. 404.

У своєму попередньому збірнику „Жінка вчора і сьогодні“ авторка вибрала більш однорідні статті, що й обумовлено назвою твору. А в цьому збірнику, вона відступила від тієї засади. Правда під назвою „Відгуки часу“ можна вмістити все актуальне, що діється докруги. Але знаючи авторку як талановитого житеписця, що зуміла відгребати з-під пилу забуття й оживити цікаві жіночі постаті — то жаль стає, що це не їх збірник. Як гарно було б мати лиш — Олену Степанів, Олену Доброграєву, Марту Борєцьку, Анастасію Лісовську, Марусю Чурай, Магдаліну Мазепину — тих жінок, що їм так мало уваги присвятили наші дослідники. Це було б немов продовженням попередніх праць письменниці, що дала повні життєписи Наталії Кобринської („Смолоскип у темряві“), Уляни Кравченко, Марії Башкірцевої, Марії Заньковецької, („Три ровесниці“), Анна Йонкер („Патріотизм Анни Йонкер“).

Ще однією цінністю відзначається збірник. Авторка залюбки розглядає різні фази нашого жіночого руху і вибірає цінні моменти в ньому. Ці свої досліді вона теж сюди включила. Найбільшу вартість із них мають перші кроки наших поселенок у Канаді й ЗСА, як „На світанку жіночого руху в ЗДА“, „Піонерськими дорогами“, „Перша організація українок у Канаді“, „Київський свідок минулого Канади“, „Українки й світовий конгрес“. Це велика заслуга збірника, бо ці почини не завжди схоплені у збірниках різних організацій.

Інший матеріал збірника — це відгуки на актуальні теми. Деякі

значить, що ті самі методи треба ще й сьогодні stosувати. Ви самі пишете, що „Просвіта“ „в свій час зробила чудо“. Що ж до ближчого окреслення пропонуваного „бабусю“ метод, то сподіваємося, що вона сама на це питання відповість. Редакторка

з них збережуть свою актуальність, другі стануть історичним матеріалом.

Л. Б.

**
*

Д-р Іван О. Максимчук: Нарис історії роду Петрушевичів. Шикаго 1967. З передмовою о. І. Сохоцького. Ст. 288.

Ця єдина у своєму роді книжка є більш ніж родинною хронікою. Постала вона первісно з зацікавлення спадщиною, що її мали залишити в Америці два представники того роду. Рід Петрушевичів походить із Литви, отже споріднення з литовською лінією трудно було доказати. Але самі пошукування дали масу матеріалу. Це й спонукало ентузіастів продовжувати роботу. Основний огляд роду Петрушевичів зробив автор, а його силуетку опрацював о. Ісидор Сохоцький. Та окремим, дуже цікавим розділом книжки є праця Юліана Максимчука про вище згаданих Петрушевичів — емігрантів, що прибули в 1835 р. до Америки. Вони включилися в збройну боротьбу американської армії проти мексиканської інвазії Тексасу і там загинули. Їхні прізвища вириті поміж іншими жертвами цієї війни на надгробних плитах в Ля Багія, недалеко форту Голіяд.

В основній праці д-ра І. Максимчука про рід Петрушевичів приділене окреме місце видатним постатям того роду, а саме — о. крилошанинові Антонові Петрушевичеві й др-ві Євгенові Петрушевичеві, президентові ЗОУНР. Для наших читачок цікаво відмітити жіночі постаті того роду. Особливе місце призначено письменниці, педагогові й діячці Константині Малицькій, педагогові й голові СФУЖО Олені Залізник, гром. діячці Неонілі Селезинці. Л. Б.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.

Для вшанування пам'яті бл. п. Анни Слободян зложили:

10 дол. — Роман Слободян; 5 дол. — Розалія Бойчук; по 2 дол.: Ірина Левицька, Ярослава Гусак, Марія Гульник, Марія Френкевич, Марія Крайц, Олена Пухта, Юлія Полянська, Анна Голман, Марія Хитра, Анна Кемпа, Ольга Левчик, Ольга Граб. — Разом 39 дол. Щире Спасибі!

Молоді про поезію молодих

„Молодіжна Секція Союзу Українських Журналістів Канади“, яка недавно постала в Канаді, пересилає раз на місяць низку статей до головніших українських часописів у Канаді, а теж і ЗСА. І так „Наше Життя“ одержало декілька статей. Щоб мати образ, як працює ця секція, ми покористувалися однією із присланих статей і містимо ось тут рецензію, яку ми від них одержали. Вибрали ми якраз цю річ, бо її авторка — це молода журналістка і поетка Ірина Макарик, отже жінка близька нашому жіночому журналові.

**

Роман Бабовал: ПОДОРОЖ ПОЗА ФОРМИ, поезія. Видавництво Нью-Йоркської Групи, обкладинка і графічні ілюстрації Аркадії Оленської-Петришин, стор. 72.

Найновіша збірка поезій молодого студента-поета, Романа Бабовала з Бельгії, надзвичайно цікава та захоплююча. Не менш цікаве її мистецьке оформлення — праця Аркадії Петришин. Хоч графіка не завжди відповідає змістові віршів, вона завжди згідна з настроєм поезії. Самотні дерева, пишна зелень і білий місяць віддзеркалюють теми поезії кохання, самоти, тривкого щастя, стремління до поетичних висот.

Багатство чаруючих метафор і порівнянь, які окреслювали Р. Бабовала майбутнім поетом ще коли він дописував до „Юнака“, виразно помітне в його збірці „Навіщо про це згадую?“, яку поет видав своїм коштом. У його найновішій збірці постійно помітна фантастична уява поета:

книжки засипані пилюкою сумільн
хмари мов спросоння бегемоти спрагли
мій палець встряг рододендром
в душу неба
змайструй мені з цеглин і глини
мила
вигідне забуття і поцілуй
перед прощанням
змайструй мені високу вежу
самоти

В своїй найновішій збірці поезії Р. Бабовал доводить, що він є поет-модерніст. Сам заголовок книжки: „Подорож поза межі“ пророчить рід віршів. Тут немає ні рими, ні назв, ні великих букв, крапок чи ком. Р. Бабовал

користується тією самою формою писання віршів, яку В. Голобородько так успішно вжив у своїй збірці „Лютюче віконце“ і яку І. Калинець впровадив у „Коропуванню опудала“. Модерна поезія є дуже вибачлива, а з нею і поезія Р. Бабовала. Читач мусить пильно, досить повільно читати ці коротенькі вірші, наповнені змістом. Читач сам мусить вставляти знаки оклику, крапки, коми тощо. Лише зміст вірша і його чутливе сприйняття підкаже йому, як і де він має це зробити.

Хоч модерна поезія не має контрольованої дисциплінованої музики рими, в ній є внутрішня музика слів. Поети-модерністи звертають велику увагу на добір слів, і тому в модерній поезії можна знайти багатство асоціацій та алітерацій. В поезії Р. Бабовала також прекрасні звукописи, які підкреслюють настрій і значення вірша, ось, наприклад, вірш число 10:

чи
білі камінці вигрібували з-під мурави
на згадку мимоволі прогайнованих
років
на небі голуби стелили сиві смуги на
стіні жоржини проковтнувши
сонце рожевіли [паперове
мов п'ястуки послулих
в казці немовлят

Або коротенький вірш число 54:

над нами
відгомони землетрусів
виждання пташних пожеж
над нами
гливі хмари комашні

Світосприймання поета завжди романтичне й егоцентричне, більшість віршів, говорячи про переживання поета, вживає „я“ або, рідше, обмежене „ми“. Це також модерна тенденція. У великому змеханізованому, байдужому до неї місті, людина примушена шукати притулку в природі, в релігії, або в своїй власній фантазії. А Р. Бабовал, здається, знайшов цей притулок у фантазії.

Ірина Макарик

При зміні адреси не забудьте подати коду Вашої околиці (zip-код). Це конечне для висилки журналу.

Для безпеки журналу „Наше Життя“

заплановано в С У А

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

ЩО БУДЕ ОСЯГОМ ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ С У А В 1973 Р.

До кінця червня 1973 р. зложили:

Окружні Ради і Відділи С У А	\$ 9,935.50
Поодинокі особи	615.40
Разом	\$10,550.90

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

Цього року припадає 25-річчя з дня смерті Катрі Гриневичевої. Всім Округам вислано матеріали про письменницю, які складаються з біографічно-критичної статті Уляни Любович і кількох оповідань.

Також цього року припадає 30-річчя з дня смерті Хариті Кононенко. Матеріали про неї будуть вислані і складатимуться з кількох споминів про неї та статті „Роля жінки в житті родинному й громадському“, яку написала Харитя Кононенко ще в 1936 році, але яка не втратила своєї актуальності до сьогодні.

Місяць жовтень, як завжди, присвячений книжці. Українській книжці на еміграції припала пасербна доля. Нею мало хто цікавиться, а ще менше читає. Деякі Осередки постійно улагоджують виставки книжок, і за це їм громада даної Округи вдячна, бо це найкращий спосіб познайомитися з найновішими виданнями. Щоб улегшити організування таких виставок, вишлемо всім Округам бібліографії виданих книжок за 1969—1971 і за 1972—1973 роки. В додатку залучимо і збірку вказівок, як приготувати програму під час виставки.

Усі культурно-освітні матеріали, які висилаємо з Централі до Округ, ма-

ють бути розіслані Відділам даної Округи. З огляду на те, що не всі референтки Округи це роблять (іноді навіть не подають до відома Відділам, що такі матеріали одержали), подамо короткий перегляд усіх матеріалів, які були досі розіслані й якими Відділи можуть користуватись. Вислано:

1. Матеріали про Олену Телігу й виїмки з її творчости.

2. Матеріали для відзначення століття з дня народження Агатангела Кримського, які склалися з біографії, вибору з його поетичної творчости й уривка з його наукової праці „Історія Туреччини“ про українських невільниць у турецькій гаремі та про Роксолану — жінку султана Сулеймана Пишного.

3. Матеріали для вшанування пам'яті Алли Горської.

4. Для ближчого познайомлення із життям і творчістю Константини Малицької вислано книжку про неї п. з. „Виховниця поколінь“ та дещо з її поетичної творчости.

5. Для вшанування 250-ліття з дня народження Григорія Сковороди вислано його коротку біографію і статтю про його філософію.

6. На тему української обрядовости вислано статтю про „Веснянки-

КОНВЕНЦІЙНА КНИГА

Кожен день наближує нас до 50-ліття нашої організації. Нашою XVII Конвенцією, що відбудеться восени 1974 р., думаємо цей наш ювілей гідно відзначити.

Пригадуємо, що XVII Конвенція С У А відбудеться в Нью Йорку в днях 29 і 30 листопада та 1 грудня 1974 р. в готелі Статлер. Місцем Конвенції вибрано Нью Йорк, бо там засновано Союз Українок Америки в 1925 р. Дата Конвенції устійнена на переломі 1974 р., коли кінчається каденція Гол. Управи С У А, а починається ювілейний рік.

Велику увагу приділимо Конвенційній Книзі. Вона повинна вмістити всі можливі дані про нашу організацію, щоб послужила пізніше як документ її життя й розвитку. Тому в цій книжці буде вміщена не лиш історія цілої організації за 50 років, але кожна Округа й кожен Відділ повинні подати про себе точні дані.

Історія повинна включати: дату заснування, прізвища ініціаторок чи основниць, прізвища голов за час існування, пересічне число членок, діяльність Окр. Ради чи Відділу від часу оснування.

За підставу можуть Вам послужити історії Окр. Рад і Відділів, що вміщені в Конвенційній Книзі з 1965 року, коли ми відзначували 40-ліття організації. Коли б Ви не мали тієї книжки, то можемо вислати Вам її за оплатою 2 дол.

Статті й світлини повинні бути прислані найдальше до кінця січня 1974 р., написані на машині з двома відступами.

КОНВЕНЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

З'ЇЗД ГОЛОВ ОКРУЖНИХ РАД С У А

Екзекутива Головної Управи С У А намітила З'їзд голов Округних Рад, який має відбутися в днях 13 і 14 жовтня ц. р. в Нью Йорку. Проситься, щоб Округні Ради не планували своїх імпрез на ці дні. Програму й інші точні подробиці одержать голови Округних Рад своєчасно.

Гагілки“, включно з деякими зразками веснянок-гагілок, записаних Філаретом Колессою.

Л ю б о в Волинець
культ.-освітня референтка

ХРОНІКА ОКРУГ

Округа Ньюарк

ОКРУГА СУА

Округа СУА в Ньюарку об'єднує 14 Відділів. Головою Округи є Надія Бігун. Управа Округи кладе натиск на співпрацю з Централєю в усіх ділянках діяльності, зокрема в харитативній. Голова й членки Управи Округи є в тісному зв'язку з окремими Відділами, відвідують їх, допомагають вказівками й порадами та беруть участь у всіх важливих починах і імпрезах низових клітин. Округа веде акцію за приєднання нових членок і кампанію за пресовий фонд „Нашого Життя“ та здобуття нових передплатниць. В Окрузі є 526 членок, але не всі передплачують свій журнал.

Співпраця була добре налагоджена, містоголови відгукувалися на кожний заклик голови Округи. Скарбнички Відділів провадили зразково касові книги, секретарки вели книги протоколів і евіденцію писем. Культурно-освітні референтки влаштовували доповіді й імпрези й завдяки їм на терені діяльності Округи відбулося багато музично-вокальних виступів відомих наших мистців, літературних вечорів та мистецьких виставок. Виховні референтки докладали зусиль, щоб світлички діяли ефективно і щоб до садочків ходило якнайбільше дітей. Організаційні референтки працювали над створенням нових Відділів і здобуттям членів, розглядали потреби й проблеми слабших Відділів та шукали шляхів і способів поживити їхню діяльність. Вони теж старалися заохотити членок до активної праці у Відділах і до відвідування сходин та імпрез. Референтки зв'язків Округи вдержували контакт з американськими жіночими й студентськими організаціями. Суспільна опіка несла допомогу найбільш потребуючим. Фінансові засоби на харитативну акцію здобувається збірками під церквою, базарами, продажем печива, прибутками з імпрез та з добровільних датків членок і громадянства. Господарські референтки приготували перекуси для членок, „чайки“ й прийняття на імпрезах, зокрема знайомили американську публіку з українськими стравами й українською гостинністю

У травні членки Округи взяли ор-

ганізовану участь із прапорами у відправах у Бавнд Бруку для відзначення роковин голоду в Україні, а голова Округи Н. Бігун увійшла до ділового комітету привітання Верховного Архиепископа.

Дня 3-го червня Округа zorganizувала прогулянку автобусом на „Союзівку“. В програмі було вшанування пам'яті жінок-героїнь і відзначення роковин голоду в Україні. Участь Союзянок була численна, а прогулянка, її програма й товариська гутірка під час спільного обіду затіснили взаємини поміж окремими Відділами й членками.

Це був би загальний образ і характеристика праці Округи.

18 ВІДДІЛ СУА, ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

У звіттовому часі до Відділу прибуло 6 нових членок. Відділ нав'язав взаємини з місцевим американським громадянством і влаштував декілька імпрез у співпраці з іншими Відділами Округи. В грудні 1972 р. Відділ улаштував річний базар, який дав йому основну фінансову базу. Дохід із продажу печива був призначений на видавничий фонд „Нашого Життя“ й Музей СУА. В грудні відбулося Миколаївське свято для дітей. Програму свята виконали діти передшкілля, яке веде 18 Відділ і діти світлички при 70 Відділі.

Від січня 1973 р. Відділ очолює Оля Ставнича.

З ініціативи Округної Ради 18 і 70 Відділи СУА влаштували „День Союзянки“ в Пассейку 11 лютого 1973. Імпреза була вдала, а дохід у сумі 450 дол. призначено на Музей СУА. У ділянці зв'язків з американським громадянством Відділ zorganizував кілька імпрез. Двічі переведено показ писання писанок для чужинців. Відділ узяв активну участь у міжнародній виставці в Блюмфілд Каледж. Показано вишивані серветки, подушки, сорочки, кераміку, дерев'яні різьби. В опінії відвідувачів стіл Відділу був найкращий на залі. Крім того, членки приготували буфет з українськими стравами. На виставці дижурували також членки інших Відділів Округи, а саме 32, 75 і 86 Відділів. Багато часу й праці вложила в цю імпрезу мистецька референтка Округи — п-ні Цяпка.

Відділ підготував програму й перекуску в шпиталі для ветеранів у Савт Орендж. Хор пластунок відспівав в'язанку пісень. Фірма „Колумбія Рекордс“ жертвувала в імені Відділу 15 альбомів платівок для бібліотеки шпиталю, а Відділ подарував шпиталеві українські платівки. Дописи про згадані імпрези були поміщені в місцевій американській пресі.

Для дітей околиці Пассейку влаштовано маскарладу з забавою п. н. „Чарівні Шапочки“. Забавою проводив пл. сен. Теофіль Старух.

Для кращого познайомлення з іншими молодечими Відділами Округи влаштовано взаємну зустріч. У зустрічі й її програмі взяла участь референтка молодечих Відділів Наталія Даниленко й д-р Ірина Падох. Тему виголошених референтів були громадські й організаційні справи. Членки виступали в трьох мистецьких вечорах 70 Відділу в Пассейку.

Для розваги й підтримання товариських взаємин Відділ улаштував вечірку для членок і їх чоловіків.

Голова Відділу Оля Ставнича є референткою зв'язків в Округній Раді й виховною референткою Відділу УККА в Пассейку. Вона увійшла до комітету для відсвяткування століття Пассейку. Чотири членки Відділу є в Управі Округної Ради.

Євгенія Цікало
пресова референтка

24 ВІДДІЛ СУА „ДОЧКИ УКРАЇНИ“, ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Відділ найстарший в Окрузі. В жовтні м. р. відзначив 40-ліття свого існування бенкетом із розговою програмою. Імпреза була вдала. Вела її справно голова Відділу Ірина Левицька. В мистецькій частині виступав ансамбль бандуристок школи українознавства в Бавнд Бруку під проводом проф. Р. Левицького, танцювальна група дітей і вчителів при Відділі під проводом А. Сенчи і Д. Куцмиди. На закінчення проф. Р. Левицький співав у супроводі бандури. Гістьми на ювілею були: голова СУА Л. Бурачинська та членки Головної Управи О. Муссаковська, Н. Даниленко й О. Левчик. Від Округної Ради прибула голова І. Кіндрачук та представниці 28, 32, 45, 92 і 100 Відділів. Від інших Відділів Округи прислали письмові привітти.

В листопаді ширші сходини були присвячені визвольному зривові у Львові 1918 р. У грудні поєднано за-

гальні збори з Різдвяною зустріччю. На зборах вибрано головою Ірину Левицьку.

У 1973 р. відчитано реферати про Різдвяні звичаї, про жінок-героїнь, про Т. Шевченка, про Свято Матері. Відділ брав участь у відзначенні 45 Відділом 40-ліття голоду в Україні. У перед-великодній час Відділ відбув базар із показом писання писанок. Щоб зацікавити базаром американську публіку, вміщено в місцевій пресі оголошення із світлинною стола з керамікою, вишивками й писанками. Членки Відділу працювали жертвовно, щоб імпреза вийшла вдало.

Відділ виконав свої фінансові зобов'язання перед Централєю й Окр. Радою, вислав пожертву на пресовий фонд „Нашого Життя“, вплатив внесок до УККА й Батьківського Кружка при Школі Українознавства. З нагоди відвідин Верховного Архиепископа Відділ зложив дар на „Церкву в Потребі“.

З нагоди закінчення шкільного року Відділ вручив нагороду найкращо-му учневі школи українознавства Миронові Шевчукові, синові бувшої голови 45 Відділу.

До кінця року при Відділі відбувалися лекції-курси народних танців. У травні на ширших сходинах улаштовано прийняття для тих членок, які трудилися над переведенням базару.

Суспільна опіка й комітет „Мати й Дитина“ під проводом М. Хитри відвідують хворих членок, зокрема літніх жінок. Кожного місяця Відділ висилає ліки до Європи для хворої астмою дівчинки. Крім того вислано два пакети для поворотців.

Членки Відділу брали участь у делегації до мейора міста з нагоди 22-го Січня. Представниці Відділу ввійшли до комітету для вшанування 20-ліття священства о. Федорика. Відділ брав участь у відзначенні 40-ліття голоду в Україні у Бавнд Бруку.

В склад Окружної Ради СУА входять дві членки, а саме господарська референтка М. Хитра й голова І. Левицька.

К. Керницька
пресова референтка

28 ВІДДІЛ СУА, НЮАРК, Н. ДЖ.
(Хроніка за час від загальних зборів, дня 28 січня до кінця червня 1973 р.)

Відділ чисельно великий (150 членок) і входить у 41-ий рік своєї діяльності. Має членок із різномодними зацікавленнями.

Виставка народного мистецтва в Ірвінгтонській бібліотеці — 28 Відділ СУА

Управа відбуває систематично сходини раз у місяць, а на них приготує програму ширших сходин, які теж відбуваються раз у місяць. Участь членок у сходинах задовільна. Культ.-освітня референтка Марія Робак підготує відповідну програму на кожні сходини. І так: 12 лютого Ольга Цар поділилась цікавими враженнями з подорожі до Святої Землі. 12 березня Марія Робак відчитала свій реферат п. н. „Жінки в житті Тараса Шевченка“. 21 травня Ганна Дмитерко-Ратич прочитала спомини з визвольних змагань, про жінок-борців, зв'язкових, медсестер і виховниць. Після реферату Валя Калин-Магмет рецитувала Я. Курдикі: „Поема про стрілецьку шапку“. 11-го червня Марія Робак читала реферат Л. Волинця: „Філософія Григорія Савича Сковороди“.

Імпреди: Відділ відбув дві імпрези. Ляльковий театр 83 Відділу СУА з Нью Йорку під керівництвом Ольги Гаєцької був під мистецьким оглядом вдалою імпрезою. Друга більша імпреза — це „Вечір літературного конкурсу СФУЖО“ з такою програмою: Дещо про літературні конкурси — думки, Дарія Ярославська; „Завмерле місто“, репортаж — Марія Кобрин-

ська; „Візу отримано“, репортаж — Боженна Коваленко (мист. читання Іванна Кононів); „Магреб аль Акса“, репортаж — Оксана Лукашевич-Полон (мист. чит. Оксана Тарнавська); вірш „Криголами“ Дарії Ярославської присвячений Марусі Бек (мист. чит. Валя Калин-Магмет). Мистецькі читання нагороджених творів переплітали фортепіянові соля Таїси Богданської, яка виконувала композиції Шуберта, Косенка, Шопена і Дебюссі, що своїм змістом підходили до читаних репортажів. На цій вдалій імпрезі, яку ініціював Кружок Книголюбів, а виконував наш Відділ, була присутня достойна гостя з Дітройту п-ні Маруся Бек, фундаторка нагород. Вона роздавала ці нагороди. В тому часі в Ньюарку була, на жаль, тільки одна з нагороджених пань, а саме, Марія Кобринська.

Гурток Книголюбів працює під проводом письменниці Дарії Ярославської. Книголюби читали твори: Ульяни Любович „Розкажу вам про Казахстан“, Володимира Кухаря „Сповідання“, а останні сходини присвятили життю й творчості недавно померлої письменниці Ярослави Оструп.

Виставка. Старанням пань С. Андрушків, М. Гординської, О. Гнатик,

С. Луків, Ф. Дорошенко була відкрита у місяці квітні виставка народнього мистецтва в Ірвінгтонській бібліотеці. Були там добірні експонати з вишивок, кераміки, різьби і писанок. Посередині пишались великодні паска з пашками і квітами, яку майстерно спекла Володимира Бакун.

Світличка. Виховна референтка М. Гординська піклується світличкою, що нараховує 21 дітей. Зайняття відбуваються кожної суботи від 10—12 год. в залі церкви св. Івана Хрестителя. Учителькою була А. Змієва, помагала Марійка Смішкевич. Світличка відбула свято Шевченка, Великодню писаночку і Свято Матері, получене із закінченням шкільного року. Розіслано 120 листів у Ньюарку, Ірвінгтоні, Мейплвуді й околиці до батьків, що мають дітей у віці 3—5 років, із заохотою посилати дітей до світлички.

Суспільна опіка. Відділ признав 10 стипендій до Бразилії й Європи для учнів, що студіюють українознавство. Стипендія ім. Ірини Гнатів уможливило студії чотирьом учням на протязі 4-ох років. Д-р Оріся Карпінка уфундувала стипендію до Бразилії на 4 роки по 150 дол. річно на студії українознавства для Марії Піс-кор. Пп. Марія Дурбак і Марія Робак є опікунками двох родин. Висилається пакунки з одягом і ліками до українських родин і священників в Європі й Бразилії та хустинки і нитки до стареньких людей на рідних землях. Відділ опікується двома бабусями в Європі, пересилаючи їм через Централю США 10 дол. місячно. Фонди береться із збірок під церквою, із поминок по померлих членках, із лист „Мати й Дитина“ та з продажу печива. Суспільна опіка дбає теж і про хворих у нашій громаді, відвідує їх у шпиталях, помагає немічним. Усі, які одержують поміч, пишуть зворушливі листи з подяками, як, наприклад, хлопці з сиротинця ОО. Василіяна, або дівчатка з Інституту св. Ольги в Бразилії. Невтомними працівницями суспільної опіки є пані: Софія Андрушків, Ольга Гнатик і Стефанія Луків.

Господарська секція під проводом Марії Дябоги виконує сумлінно своє завдання, займаючись буфетом при всіх імпрезах і ширших сходинах. З ініціативи М. Дябоги членки зробили на церковний базар ляльки в стилевих народніх строях, які були розпродані на цілі суспільної опіки.

Світличка
28 Відділу США
в Ньюарку

Бібліотека. Провадить Сося Панас. **Скабничка** Леся Назарук незвичайно сумлінно виконує свої обов'язки. Наш Відділ вплатив більші суми на запасовий фонд „Нашого Життя“, як також є членом-добродієм українського Музею США, з вплатою 100 дол. річно. Всі фінансові зобов'язання супроти Централі США за поточний рік є вирівняні.

Участь у громадському житті. До Окружної Ради наш Відділ віддає працю своїх членок, якої головою є тепер Надія Бігун, членка нашого Відділу. Відділ брав активну участь у привітаннях Блаженнішого Кардинала Кир Йосифа. Зв'язкова П. Кучкуда була на зборах Народнього Дому, де планується розбудова і де наша членка ввійде до Ради Директорів. Наша членка Ірина Феденишин є координаторкою жіночих організацій при місцевому Відділі УККА. Голова Відділу репрезентує наш Відділ на всіх більших імпрезах громади.

Після вакацій Відділ планує дві більші імпрези: „Китайську льоте-рію“ і „Різдвяну зустріч“. Є також у плані zorganizувати поїздку членок до театру в Нью Йорку та до метрополітальних музеїв.

Між усіми членками є приємна, дружня атмосфера. Членки радо і численно приходять на сходини, цікавляться й активно допомагають Управі в усіх її починах, що є найкращою запорукою успіху і дальшого розвитку 28 Відділу США.

Тайса Богданська
пресова референтка

**ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ
ХОЧ О Д Н У ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?**

32 ВІДДІЛ США

Відділ є англомовний, деякі його членки не говорять по-українськи, однак почувають себе українками й дуже активні в Союзі.

У жовтні 1972 р. Відділ улаштував прогулянку автобусом до „Голландської країни“ (Дач Кавитри) у Пенн-силвенії. В листопаді Відділ відбув базар із різним крамом, зокрема вишивками, ручними роботами, пред-метами домашнього вжитку й печивом. Членка Відділу Роговська дала самостійну виставку малярської творчості. В січні 1973 р. відбувся вечір, присвячений філософові Григорієві Сковороді. В лютому М. Гельбік висвітлила прозирки про Україну і зроби-ла показ різьблених у дереві пред-метів із власної колекції. В березні відбувся показ писання писанок.

На запрошення 18 Відділу в Пас-сейку 32 Відділ узяв активну участь у міжнародній виставці „Блумфілд Каледж“. Членка Відділу Лозова по-могла влаштувати стіл з українськи-ми стравами й печивом. У травні Відділ допомагав організувати базар у церковній залі в Ньюарку. В червні відбув прогулянку автобусом до „Смитвил і Ренолт Вайнери“ в Нью Джерсі.

Ольга Маселко, секретарка

45 ВІДДІЛ США ІМ. СОФІИ РУСОВОЇ, ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Відділ має 20 членок. Головою є п-ні Олійник. Щомісяця відбуваються ширші сходини членства й періодичні засідання Управи. За традицією Відділ улаштовує в жовтні „Осінні вечерниці“ — забаву з танцями для чле-

нок і громадянства. Ця імпреза втішається популярністю.

Цікаву доповідь мала пресова референтка А. Кравчук на тему „Мої невідомі знайомі — листовні приятелі“. Доповідачка говорила про своє листування з жінками 16-ти країн, яке вона веде вже довгий час. У переписці з чужинецькими жінками вона знайомить їх із життям українського народу та з його проблематикою.

Відділ відзначив роковини голоду в Україні сходинами з мистецькою програмою.

Для придбання фондів Відділ улаштував продаж печива. Дохід із продажу дав Відділові змогу вив'язатися із своїх фінансових зобов'язань перед Централєю, Окружною Радою й різними громадськими установами.

Відділ взяв участь у святкуванні 20-ліття священства о. Федорика.

У внутрішньо-товариському секторі влаштовано „Вечір немовлятка“ для мами-Союзянки.

Анна Кравчук
пресова референтка

61 ВІДДІЛ СУА, ВИПАНИ, Н. ДЖ.

На початку лютого відбулися річні загальні збори. Головою вибрано Я. Мулик. У звітному часі відбулося 6 сходин членок і 2 засідання Управи. Відділ нараховує 30 членок. Відділ виконав усі зобов'язання перед Централєю, а саме вплатив 50 дол. на Музей СУА, 50 дол. на запасний фонд і 60 дол. на пресовий фонд „Нашого Життя“.

Відділ удержує бабусю, вислав 13 пакетів з одягом до Бразилії та склав 100 дол. пожертви на студентів богослов'я в Бразилії. Відділ організував дитячу забаву з виступом лялькового театру, продаж домашнього печива, базар, мистецьку виставку, забаву й товариську зустріч членок. На ширших сходинах виголошено 6 коротких доповідей.

Відділ мав свою делегатку в місцевій клітині УККА, тісно співпрацював із школою українознавства і зложив 25 дол. та обрус на льотерію школи. Зорганізовано продаж вареників і домашнього великоднього печива. У травні відбувся товариський вечір для членок і їх родин. Господарською частиною вечора зайнялася М. Івашків. Світличку веде п. Кольцо. Виховна реф. п. Гандзій допомагає справам світлички. На ширших сходинах Ключас виголосила доповідь „Шевченко-маляр“. Голова й три делегатки

взяли участь у загальних зборах Окр. Ради.

У програмі праці на 1973 рік намічено в жовтні влаштувати мистецьку виставку з метою застосувати вишивку до теперішньої моди, продовжувати працю світлички, вести акцію за приєднанням нових членок, організувати перед-різдвяний базар.

Ярослава Мулик, голова

65 ВІДДІЛ СУА, НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

Цей Відділ начисляє 28 членок. Сходини відбуваються кожного місяця, крім вакацій. Час-до-часу Управа Відділу має свої засідання для планування праці. Мистецька референтка п-ні Л. Ощудляк зорганізувала два курси ручних робіт, які завершено виставкою на пластовій Оселі „Вовча Тропа“. Виготовили 200 керамічних відзнак для юнацьких таборів. У публічній американській школі приготували мистецьку виставку.

П-ні Л. Ощудляк працювала з пластунками в Нью Бронсвіку над виготовленням експонатів до ЮМФЗ.

Відділ співпрацює із Студентською Громадою при Раджерс університеті і спільно в місяці грудні влаштував Андріївський Вечір. Головною атракцією цього Вечора був виступ відомого гумориста М. Понеділка. Ця імпреза була дуже успішною завдяки старанням організаційної референтки п-ні Д. Гузар.

У січні членки перевели Щедрівку. В лютому відбулися Річні Загальні Збори, на яких присутньою була голова Окр. Ради п-ні І. Кіндрачук та орг. референтка п-ні Ольга Салук.

П-ні К. Кузів зорганізувала в квітні дуже цікаву прогулянку до ботанічного городу „Дорис Дюк“.

Членки Відділу постановили на майбутнє присвятити більше часу на ширших сходинах для гутірки на різні цікаві теми. І так, в травні п-ні Головінська прочитала реферат про М. Лисенка, що дало тему до оживленої дискусії.

У місяці червні п-ні Д. Гузар обговорила з членками книжку „Українські ночі“ польського письменника Єнджеєвича про життя Т. Шевченка.

Для придбання фондів на потреби Відділу й харитативні цілі, Відділ улаштовує продаж домашнього печива в церковній залі. На День Батька продають під церквою квіти за добровільними датками.

Суспільна опіка посилає щороку пачки для бідних українців у Бразилії та гроші на фонд „Бабусі“ до Європи. Всі членки спільно працюють при влаштуванні кожної імпрези, допомагають у продажу печива, розпродажі льосів на вигреш тощо.

Відділ виконав усі фінансові зобов'язання супроти Централі.

Після вакацій плянують висвітлити фільм „Поїзд в Україну“, дати авторський вечір письменниці Ульяни Любич, мистецьку виставку та Андріївський Вечір.

Н. Головінська, голова

67 ВІДДІЛ СУА, ПЕРТ АМБОЙ

Головою Відділу є п-ні Анна Баралецька, яку вибрано втретє на цей нелегкий пост. Членок у Відділі є 20. Від січня відбуто три ширші сходини. Тому, що більшість членок це старші жінки, праця у Відділі спочиває в руках кількох молодших членок.

У часі Великодніх свят членки зорганізували показ писання писанок в українській школі для наших пань, а для американської публіки в Менльо Парк Шаппінг Сентер. П-на М. Баралецька, донька голови Відділу, була інструкторкою, а голова Відділу і секретарка Ф. Стек улаштували стіл із показом українського народнього мистецтва. При тому роздавали брошури з коротким описом та інструкцією писання писанок. Місцева американська преса помістила про це статтю.

У передвеликодній тиждень членки пекли паски на продаж для громадян і мали великий успіх. Із зароблених грошей вирівняли всі платности до Централі за 1973 рік, зложили 25 дол. як „Дар любові“ для Верховного Архієпископа Кардинала Сліпого, вислали 10 дол. на українську радіо програму, жертвували 30 дол. для місцевої каліки й купили 25-доларовий фонд для студентки української мови в місцевій укр. школі.

Членки взяли участь у відзначенні 40-ліття голоду на Україні в Бавнд Бруку, вітали Кардинала Сліпого в Ірвінгтоні та 3 червня їздили на прогулянку на Союзівку, яку влаштувала Окр. Рада для вшанування пам'яті жінок-героїнь та відзначення трагічного голоду в Україні.

Ф. Стек, секретарка

70 ВІДДІЛ СУА, ПАССЕЙК, Н. ДЖ.

Цей звіт охоплює діяльність Відділу від лютого до липня 1973 р. Відділ діє під головуванням Олени Площан-

ської. У звітному часі відбуто одне засідання Управи й троє ширших сходин членок. Відділ співпрацює з Окр. Радою в Ньюарку, до Управи якої ввійшли чотири членки, а саме: К. Бук, як імпрезова референтка, Ірина Шраменко, як перша культурно-освітня референтка, Олена Площанська, як друга культурно-освітня референтка й М. Химинець, як член Контр. Комісії. Відділ співпрацює з іншими товариствами й організаціями на терені Пассейку. Всі фінансові зобов'язання перед Централєю й Окр. Радою Відділ виконав своєчасно.

Садочок під опікою К. Бук закінчив свою виховну працю. Садівничкою була Ірина Калатало, донька членки Відділу. Виховні референтки 18 і 70 Відділів улаштували дитячу забаву 1 квітня.

Ширші сходини Відділу складаються з двох частин — ділової й розвагової. Розвагову частину підготовляла все культ.-освітня референтка І. Шраменко. Вона читала оповідання й вірші власного авторства. Дня 20-го травня відбулося свято „Жінок-героїнь“ для громадянства. 3-го червня Відділ взяв участь у влаштованій Окружною Радою прогулянки на „Союзівку“. В програмі прогулянки було вшанування жінок-героїнь і відзначення 40-ліття голоду в Україні. Прогулянка була доброю нагодою взаємно пізнати себе й обговорити союзові справи.

Реферат суспільної опіки допомагає фінансово українським родинам, що проживають в Європі й Бразилії. Посилає пакети з одягом і гроші на стипендію в Європі. Веде кампанію за здобуття більше спонзорів на стипендії для здібної незаможної молоді. Здобуто двоє спонзорів — п. Кливак і п. Ігната. В пошану пам'яті довголітньої членки Відділу Д. Дереш зложено 30 дол. на стипендійний фонд при Централі США.

Як член УККА Відділ узяв зорганізовану участь у святкуваннях століття Пассейку дня 27 квітня. Членки взяли численну участь у відзначенні 40-ліття голоду в Україні у Бавнд Бруку й Вашингтоні.

У дні 14 травня Відділ взяв участь у всенародньому вітанні Верховного Архиепископа Йосифа Кардинала Сліпого в Ньюарку. Багато членок Відділу брали участь у вітанні Голови УКЦеркви в Нью Йорку.

Олена Бобиляк, секретарка

75 ВІДДІЛ США, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

22 лютого 1973 р. заснувався в Ірвінгатоні новий молдсчий Відділ США. До Управи ввійшли пані: О. Понось, голова, Х. Кряк, заступниця, К. Гапій, секретарка, Г. Мандзій, касієрка.

Голова О. Понось дуже енергійно повела Відділ і відразу на перших сходинах заплановано різноманітну програму.

Перед Великоднем членки запросили гостю з доповіддю про традиційні українські великодні страви й печиво. Зацікавлення було дуже велике, членки просили про приписи, які випробовували вдома. Влаштовано теж показ писання писанок.

Після Великодніх свят була дуже цікава доповідь із прозірками про Україну.

Тепер членки пригтовляються до Базару США. Що два тижні сходяться, а одна з членок дає показ і лекцію якоїсь ручної роботи. Виконані речі мають намір продавати в своєму кіоску на згаданому Базарі. Членки пильно вивчають різні способи орнаментики, ручних робіт тощо.

У грудні плянують виставку образів та ручних робіт місцевих талантів, до яких належать і членки нашого Відділу.

За цих кілька місяців, через спільні зайняття, всі взаємно заізналися та набрали великої охоти до дальшої спільної праці.

Ксеня Гапій, секретарка

86 ВІДДІЛ США, НЮАРК, Н. ДЖ.

20 лютого 1973 р. відбулися Річні Загальні Збори, а 5 березня ширші сходини, на яких намічено плян праці на 1973 рік.

19 березня відбулися чергові сходини Управи. 25 березня, замість переводити збірку під церквою на фонд „Річніці голоду в Україні“, вислано на ту ціль 25 дол.

2 квітня на ширших сходинах мгр. Дора Рак обговорювала й пояснювала статут США. 9 квітня пані С. Темницька і М. Граб брали участь у засіданні Громадського Комітету, на якому обговорено привітальну програму на приїзд Верховного Архиепископа Йосифа Кардинала Сліпого. 16 квітня відбувся показ писання писанок для американських жінок із Монклер Академії Факульті Вайфс Клуб, який зорганізували членки Відділу. Від 16 до 28 квітня влаштовано виставку в бібліотеці Мейплвуд, Гіл-

тон Брендж. Від 30 квітня до 2 травня членки брали дуже активну участь у Міжнародній Виставці в „Блумфілд Каледж“, помагаючи 18 Відділові США в улаштуванні українського мистецького стола й буфету, який мав більшість українських страв.

6 травня наші членки їздили до Бавнд Бруку, щоб маніфестувати та відзначити 40-ліття голоду в Україні. 8 травня голова п-ні Граб брала участь у сходинах голів Окр. Рад у Філядельфії. 14 травня членки Відділу прибули численно до церкви в Ньюарку, щоб урочисто привітати Достойного Гостя Верховного Архиепископа Йосифа Кардинала Сліпого. 16 травня відбулися сходини Комітету в справі „Кольорами“, це є виставки дитячої творчості, що має відбутися у вересні.

4 червня відбулися останні ширші сходини членок Відділу перед вакаціями.

Ольга Твардовська
пресова референтка

92 ВІДДІЛ США ІМ. О. БАСАРАБ, МЕНВІЛ, Н. ДЖ.

Від січня 1973 р. наш Відділ відбув 5 сходин, а в лютому відбулися Річні Загальні Збори, на яких вибрано нову Управу на біжучий рік.

У березні Відділ улаштував Шевченківське свято, на якому п-ні Стахів прочитала реферат, а відтак діти виступили з деклямаціями й грою на бандурах. Після мистецької частини членки подали чай і солодке, при чому гості провели час у приємній товариській атмосфері.

У квітні членки з родинами мали спільний обід у залі української православної церкви в Бавнд Бруку. Після обіду висвітлено фільм про різні роди кактусів.

Перед Великодніми святами членки продавали домашнє печиво й писанки в користь Відділу.

Голова й дві членки Відділу брали участь у загальних зборах Окружної Ради в Ньюарку.

Відділ придбав 8 нових передплатниць журналу Н. Ж.

Стефанія Ляндвіт, секретарка

95 ВІДДІЛ США, БЕЙОН, Н. ДЖ.

Відділ начисляє 9 членок. У звітному часі відбулося 5 ширших сходин. На кожних сходинах відчитано цікаву доповідь, а саме, про Аллу Горську та три оповідання із збірки

Лесі Лисак „Терпкі пахощі“. На одних сходах, перед Різдом, подано куховарські приписи на традиційні українські страви.

В листопаді Відділ улаштував Чайний Вечір із веселою програмою в якій брали участь місцеві сили та діти. Під час цієї імпрези відбувся виграш льосів на предмети подаровані членками СУА.

У грудні, перед Різдом, Відділ улаштував для членок передсвяточні сходини з обміном подарунків.

У звітному часі Відділ вивинив усі свої платностеві зобов'язання супроти Централі й Окр Ради.

Мирослава Сіра, голова

100 ВІДДІЛ СУА, КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Дня 31 грудня 1972 р. Відділ приготував обід на новорічну забаву Українсько-Америк. Горожанського Клубу. Дня 6 січня 1973 р. заходами Відділу в церковній залі відбулася Просфора для громадянства. Імпреза почалася колядою „Бог Предвічний“. Внесено на залю „дїдуха“, а на вечері подано традиційні різдвяні страви. Панував радісний, святковий настрій, до чого великою мірою причинився спів колядок.

Сходини 8 березня присвячено пам'яті Ольги Басараб. Доповідь виголосила організаційна референтка О. Детиняк. Удалий показ писання писанок відбувся 19 квітня під проводом М. Якубович і О. Детиняк.

Дня 9 травня членки Відділу взяли участь у відзначенні 40-ліття голоду в Україні. Спільно з громадянством Ньюарку членки Відділу взяли участь у величавих вітаннях Верховного Архєпископа Йосифа Кардинала Сліпого. На манїфестацію у Вашингтоні 26 травня Відділ зорганізував поїздку автобусом.

Відділ взяв участь у влаштованій Окружною Радою Ньюарку прогулянці на „Союзівку“. В програмі зустрічі була мистецька частина й спільний обід, під час якого була нагода взаємно погугорити й познайомитися. Учасниці висловили загальне бажання відбувати такі зустрічі частіше.

Під час „Українського Дня“, що відбувся в Менльо-парку 15 червня, Відділ улаштував виставку українського народнього мистецтва, яка викликала велике зацікавлення американської публіки. Чужинецькі відвідувачі захоплено оглядали наші вишивки, кераміку й різьблені предмети.

Іванна Рачинська, голова

РІЧНІ ЗБОРИ

РІЧНІ ЗБОРИ 1 ВІДДІЛУ СУА, НЬО ЙОРК, Н. Й.

Збори відбулися 16 грудня 1972 р. Відкрила їх голова Оля Сливка молитвою. Президія: пп. Іванна Бенцаль, голова, Михайлина Баран, секретарка, Осипа Куровицька, почесна членка президії. Протокол із попередніх Зборів відчитала п-ні Марія Мотиль. Усі члени Управи зложили річні звіти із своєї діяльності. Голова Контр. Комісії п-ні Наталія Хоманчук ствердила, що книги Відділу є в найкращому порядку і дала внесок на уділення абсолюторії.

До нової Управи ввійшли пані — Олена Гой, голова, Михайлина Баран, заступниця, Марія Андрушків, рек. секретарка, Євгенія Чума, кор. секретарка, Стефанія Гуменюк, скарбничка. Референтки пп.: Анна Сливка культ.-освітня, Марія Мотиль пресова, Катерина Гаврилюк організаційна, Параскевія Брожина до помочі орг. реф., Віра Шуль супс. опіка, Михайлина Баран виховна, Євдокія Кріль імпрезова, Наталія Валько господарська, Олена Дудинська і Павлина Васюта до помочі госп. реф., Наталія Гаврилюк мистецька.

Контр. Комісія пп.: Оля Сливка, голова, Наталія Хоманчук, Катруся Папуга, Євгенія Вацик і Марія Головей, члени.

М. Мотиль, прес. реф.

✽

РІЧНІ ЗБОРИ 4 ВІДДІЛУ СУА, НЬО ЙОРК, Н. Й.

Збори відбулися 28 січня 1973 р. Збори відкрила голова Софія Серафін молитвою СУА. Привітала вона теж гостю з Окружної Ради — організаційну референтку Н. Хоманчук. До президії вибрано Іванну Бенцаль і Анну Кізіму. Протокол із попередніх зборів відчитала А. Кізіма. Звіти з діяльності зложили: Софія Серафін — голова, Іванна Бенцаль — заступниця голови, Й. Федорович — секретарка, В. Гідей — касієрка, Р. Мацюк — коресп. секретарка. Від Конт. Комісії звіт здала К. Борак.

Нову Управу Відділу вибрано в такому складі: Софія Серафін — голова, Іванна Бенцаль — заст. голови і пресова реф., Анна Вербовська — рек. секретарка, Розалія Мацук —

коресп. секретарка, Віра Гідей — касієрка, Анна Кізіма — організаційна і культ.-освітня реф., Кароліна Борак, Анна Гивель і Катерина Спудяк — супс. опіка, Юлія Пішак — господарська реф. Контр. Комісія: Кароліна Борак — голова, Юлія Федорович, Агнес Ярема — члени. Збори закрила нововибрана голова, дякуючи за довіря.

Іванна Бенцаль, прес. реф.

✽

РІЧНІ ЗБОРИ 21 ВІДДІЛУ СУА, БРУКЛИН, Н. Й.

Збори відбулися 3 грудня 1972 р. Відкрила Збори голова Марія Стефанишин, вітаючи представницю Окр. Ради Оксану Щур. Присутніх було 23 членки. До президії ввійшли: Марія Рейнарівич — голова, Емілія Ройовська — секретарка, Оксана Щур — представниця Окр. Ради. Протокол із попередніх зборів відчитала Емілія Ройовська. Звіти зложили: М. Стефанишин — голова, Е. Ройовська — секретарка, мгр. Зарицька — скарбничка і референтки: С. Гувович — фінансова, З. Колодій — пресова і культ.-освітня, Я. Терещецька — господарська, а в імені несприятливої хворої М. Зозулі про супс. опіку звітувала Я. Зарицька. Іменем Контр. Комісії говорила Оксана Богданович, яка поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

До нової Управи ввійшли: Зеновія Колодій — голова, Маріянна Могилик — заступниця голови, Емілія Ройовська — секретарка, мгр. Ярослава Зарицька — скарбничка, Стефанія Гувович — фінансова реф., Оксана Богданович — пресова реф., Марія Рейнарівич — культ.-освітня реф., Параскевія Козяк і Анастасія Терещецька господарські реф., Катерина Лебідь і Марія Бартусевич — суспільна опіка. Контр. Комісія: Марія Стефанишин — голова, Ірина Кордуба і Ольга Подусовська — члени.

Оксана Богданович
пресова референтка

✽

РІЧНІ ЗБОРИ 64 ВІДДІЛУ СУА, НЬО ЙОРК, Н. Й.

Збори відбулися 28 січня 1973 р. Відкрила їх молитвою голова Марія

Даниш. Президія: І. Падох — голова, М. Савицька — заступниця, С. Питляр — секретарка.

Протокол із попередніх Зборів відчитала Х. Навроцька.

Звітували: М. Даниш — голова, Х. Навроцька і М. Ржепецька — секретарки й референтки: Е. Шуган — фінансова, О. Щур — культ.-освітня, Г. Кіляр — імпрезова, Д. Костів — виховна, І. Комар — організаційна, В. Івануса — сусп. опіка, М. Барагура — пресова, Л. Раковська — господарська, М. Савчак — історична ноша й альбоми.

Голова Контр. Комісія М. Савчак поставила внесок на признання абсолюторії уступаючій Управі, що Збори схвалили.

До нової Управи ввійшли: М. Даниш — голова, М. Вовкодав — заступниця, С. Питляр і М. Савчак — секретарки, Е. Шуган — книговод, П. Книш — касієрка. Референтки: І. Комар — організаційна, Х. Навроцька — культ.-освітня, Д. Костів — виховна, Г. Кіляр — імпрезова, В. Івануса і Б. Ковалів — сусп. опіка, М. Барагура — пресова, Л. Раковська і М. Каревич — господарські, С. Салдан — делегатка до УККА.

Контр. Комісія: М. Ржепецька — голова, М. Савицька і М. Конашевич — члени, О. Лень і К. Скоробогата — заступниці.

С. Питляр, секретарка

РІЧНІ ЗБОРИ 71 ВІДДІЛУ СУА, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Збори відбулися 21 січня 1973 р. Відкрила їх голова Євгенія Єнсен, яка привітала гостю з Окружної Ради — організаційну реф. Наталію Хоманчук. До президії вибрано Наталію Хоманчук і Ірину Качмарську. Протокол із попередніх зборів відчитала Г. Бідик. Звітували всі референтки, а на кінець голова. Голова Контр. Комісії Н. Кух поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Нову Управу вибрано в складі: Євгенія Єнсен — голова, Галина Білик — заступниця й організаційна реф., Стефанія Штомпіль і Марія Мухин — секретарки, Галина Гаврилук — касієрка. Референтки: Ніна Ковбасюк — культ.-освітня, Деса Бервецька — імпрезова і зв'язків, Парася Шеремета й Анна Гайдук — сусп. опіка, Клявдія Салюк — пресова. Господарські референтки: Анна Вішка, Христина Кахнич і Марія Северин. Контр. Комісія:

Надія Кух — голова, Ірина Качмарська і Дарія Яременко — члени. Вільні члени: Юлія Демченко, Анна Карий, Ольга Вітер і Анна Вох.

Клявдія Салюк
пресова референтка

РІЧНІ ЗБОРИ 83 ВІДДІЛУ СУА В НЬО ЙОРКУ

Річні Збори 83 Відділу СУА відбулися 12 грудня 1972 р. в Народньому Домі в присутності 33 членок і голови Окр. Ради Олександри Кіршак. Марта Данилюк була предсідницею зборів, а Марта Яцушко писарем. У склад нової Управи Відділу ввійшли: Надія Савчук — голова, Марта Яцушко — заступниця, Наталка Дума — рекордова секретарка, Оріся Салая — кореспонденційна секретарка, Анна Сафіян — скарбничка. Референтки: Дарія Камінська — організаційна, Христина Маєвська й Ярослава Трембіцька — культ.-освітні, Марія Соробей і Олександра Крумшин — імпрезові, Марта Данилюк і Дарія Генза — виховні, Катря Червоняк і Ольга Гаєцька та Галина Сміндак (англомовна) — пресові, Анна Рак — суспільна опіка, Стефанія Савчук, Люба Михалевич і Лідія Закревська — господарські, Олімпія Роговська — зв'язків, Ірина Куровицька — делегатка до Об'єданого Комітету, Дарія Кекіш, Дарія Леськів, Галина Обершин, Марія Вижницька — ярмаркові референтки. Контр. Комісія: Віра Шпонтак. Номінаційна Комісія: Марія Соробей.

*

РІЧНІ ЗБОРИ 89 ВІДДІЛУ СУА, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Загальні Збори відбулися 11 лютого 1973 р. на Союзівці. Президія Зборів: Ольга Савчук — голова, Оріся Винник — секретарка. Збори відкрито молитвою. Протокол із попередніх зборів відчитала Оріся Винник, його прийнято без змін. Після звіту голови, секретарки і референток Контр. Комісія, ствердивши зразкове ведення книг, поставила внесення, щоб уступаючій Управі дати абсолюторію.

До нової Управи ввійшли: Оксана Ленець — голова, Ольга Яримович — заступниця і референтка зв'язків, Дарія Горняткевич — секретарка, Анна Слободян — скарбничка. Референтки: Оріся Винник — організаційна, Олімпія Васьків — культ.-освітня й

виховна, Оксана Бедрій — імпрезова, Софія Барусевич і Ольга Савчук — сусп. опіка, Евфрозина Федьків — пресова, Льоля Савескі, Ольга Климкович і Галя Митрофанюк — господарські.

Контр. Комісія: Дарія Хухра — голова, Анна Ганкевич і Агнес Хоманчук — члени.

Е. Р. Федьків
пресова референтка

МАЙНО 8 ВІДДІЛУ СУА РОЗДАНО НА ЦІЛІ СУА

Дня 24 червня 1973 р. 8 Відділ СУА в Бронксі, Н. Й., скликав ліквідаційне засідання, щоб розпорядитися своїм майном. Відділ був „бенефіційний“ — це значить уділював із свого майна посмертні пожертви членкам, згл. їх родинам. На тому засіданні більшість членок бажали призначити свою належність на цілі СУА. І так зложили: Д-р Ірина Крамарчук 50 дол. на Запасовий Фонд Н. Ж., а п-ні Наталія Чапленко 35 дол. на видання Бібліографії жіночого пера.

На Стип. Фонд молоді в Бразилії зложили по 25 дол. пп. Катерина Влох і Ольга Діба.

На Дім СУА в Нью Йорку зложили: пп. Розалія Федьків 50 дол., Ольга Діба 15 дол., Анна Свенсон 10 дол., Анна Рудман 10 дол., Софія Штига 10 дол., Ольга Химчук 5 дол.

Разом зложено 135.00 дол. на цілі СУА. Щире Спасибі

Мирослава Савчак
член Ліквід. Комісії

3 листів до Редакції

ТЕСТАМЕНТ

Пані!

Дуже добре, що прийшло вкінці на думку комусь написати про тестамент, бо після прочитання тієї статті ми з чоловіком передискутували справу і зробили малу зміну в нашому тестаменті, додаючи „пару центів“ на СУА.

Але, справді, я не хочу бути перша, яку за це будуть величати в некрологу, бо я, хоч і давня Союзянка, але ще не вибираюся відходити.

Довголітня Союзянка

Коли у Вашій місцевості немає Відділу СУА, зберіть гурт жінок, щоб його заснувати. Для цього потрібно 10 одиниць, що хочуть жити організованим життям.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Вже майже два роки минає, як покинула цей світ у віці 73-ох літ бл. п. **Олена Крайчик**. Походила з патріотичної сім'ї Яворівщини, де проминуло її дитинство і молоді роки. Батько її о. Омелян Крайчик був там катехитом і організатором економічного відродження повіту. Брав участь у визвольних змаганнях разом із двома синами, з яких один не повернувся. Бл. п. Олена закінчила вчительську

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Андрія Балко, чоловіка нашої членки п-ні Юлії Балко, складаємо 20 дол. на пресовий фонд Н. Ж. Дружині й Родині Покійного висловлюємо наше шире співчуття.

33 Відділ СУА в Клівленді

У **ПАМ'ЯТЬ** моєї матері Параскевії з Лукоцьких Курилець, яка померла 1 травня 1973 р. в Підгайцях в Україні, складаю на Фонд Бабусі 10 дол. Рівнож вислала 50 дол. на Фонд Українського Патріярхату на руки Блаженнішого Кардинала Йосифа Сліпого.

Марія Храплива

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Анни Гарасим, складають для сиріт у Бразилії 25 дол.

д-р Ярослав і Стефанія
Бернадини

У **СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ** мого батька Юрія Дякунчака, в десятю річницю його смерті, складаю 25 дол. на бідних дітей у Бразилії.

Ігор Дякунчак

Нехай ті сосни, що над Твоїм
гробом у вітрі хитаються...

Нехай шепочуть Твоїй душі про
ліси соснові Твоєї країни...

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на далеку могилу бл. п. Івана Палівича в Дітройті, складаємо 20 дол. на прес. фонд Н.Ж.

П-во Остап'яки, Ютіка

ПОДЯКА

Оцим складаю щирю подяку п-ву Остап'якам у Ютіці за чудову віршовану згадку про мого бл. п. чоловіка Івана

Євфрозина Палівич, Ютіка

семинарію в Яворові та, як усі патріотичні молоді дівчата, не могла вчителювати на рідній землі. Якийсь час працювала в Корчині н. Вислою, але перекваліфікувавшись на книговода, стала працювати в Районовій Моло-

Бл. п. Олена Крайчик

чарні в Яворові. Згодом замилювання до вишивки потягнуло її на інше заняття: вона організувала станиці вишивальниць для кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові. В рр. 1939—1943 вона провадила відділ кооперативи у Львові.

Працюючи в тій ділянці бл. п. Олена придбала знання яворівської вишивки і збирала велику кількість узорів. Мріяла це опрацювати у формі підручника. Та не судилося. З її збірника подали ми таблицю взорів у ч. 5, 1972.

Велика мандрівка привела цю невтомну працівницю до Америки. Кілька літ провела у Філадельфії, а потім осіла в Бофало, де вчителювала в школі українознавства. Підступна недуга не дозволила їй продовжувати працю. Довго боролась із нею, але 27 квітня 1971 р. покинула цей світ навіки.

З жalem провели її рідня й друзі на вічний спочинок. Із нею зійшла в могилу українська патріотка, віддана кооператорка і працівниця народньої культури.

Редакція Н. Ж.

**

Ділимося сумною вісткою з усім членством СУА, що 13 серпня 1973 року відпроварили ми на вічний спочинок бл. п. **Анну Слободян**, основницю нашого Відділу, народжену в Пеннсилвенії перед 74 роками. Покійна була доброю, ак-

тивною членкою понад 40 років - майже до кінця свого життя. Була скромною, згідливою й усе готовою до виконання обов'язку. Тому залишила по собі невимовний жаль. Будемо її згадувати добрим словом, а пам'ять про неї буде вічною. Висловлюємо співчуття Родині Покійної на руки чоловіка, п. Романа.

Вшановуємо її зложенням датку на пресовий фонд Н. Ж. в сумі 39.00 доларів.

За Управу 24 Відділу СУА
„Дочки України“ в Елізабі
Ірина Левицька, голова

**

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 19-го травня 1973 р. відійшла у Вічність на 81-му році життя членка 23-го Відділу бл. п. **Юлія Горбова**.

Покійна належала до 23-го Відділу майже від початку його існування. Була жертвенною й відданою членкою своєї організації й прикладною парафіянкою церкви св. Івана Хрестителя впродовж 51 років

Покійна прибула до Америки в 1910-му році з села Полхова, повіт Перемишль у Західній Україні. Виховала шостеро дітей. Всі вони з рідинами належать до Української Католицької Церкви, володіють українською мовою й приналежать до української громади. Все те заслуга їх доброї Мами.

Бл. п. Юлія Горбова залишила в смутку трьох синів — Володимира, Івана й Василя з рідинами, доньки Софію і Галину з чоловіками й дітьми й повдовілу доньку Марію з дітьми, 18 внуків і 13 правнуків, сестру Марію й брата Михайла.

Похорон відбувся 23-го травня 1973 при участі Родини, членок 23-го Відділу й громадянства. Над домовиною попрощала Покійну голова 23-го Відділу М. Ясінська.

Спи, Дорога Подруго-союзанко, а земля Вашингтона хай буде Тобі легкою!

Управа 23-го Відділу СУА
ім. Ольги Бесараб

Той живе, не тужить, хто з книгою
дружить.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬП'ЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ВОСЬМЕ

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА!

Звертаємося до вас, Дорогі Сестри, у важливу історичну хвилину, коли ворог посилив свій наступ на наш нарід, а українці у вільному світі стоять на порозі Світового Конгресу Вільних Українців, щоб спільно намітити засоби допомоги Рідному Краєві і завдань української спільноти в світі.

У рамках СКВУ відбудеться теж Сесія Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, яка об'єднує українське організоване жіноцтво і якої призначенням є подумати над дальшими зобов'язаннями супроти жінки в Україні і у вільному світі. Управа і складові організації СФУЖО зустрінуться на цій Сесії з кінцем жовтня 1973 у Торонті в Канаді на важливому етапі, бо в 25-річчя свого існування.

За цей час СФУЖО, створена 1948 р., відіграла важливу ролу в нашому жіночому русі. Вона скріпила себе організаційно, стала централею і репрезентантом українського жіноцтва перед українським і міжнароднім світом. СФУЖО втрималася на своєму довгому і трудному шляху, бо вона не творила „жіночої держави“, не встрявала у внутрішні справи своїх організацій. Натомість вона давала часто ініціативу до спільних акцій і одною з них була річниця трагічної смерті 500 жінок у Кінгірі, а останньою того роду була річниця смерті героїні Алли Горської.

На світових і континентальних зустрічах, конгресах, конференціях, сесіях ми спільно з'ясовували обов'язки супроти українського жіноцтва в Україні і на еміграції, а також тоді відбувалися перші виставки української жіночої літера-

тури, преси, образотворчі, які згодом увійшли як складники в імпрезове життя наших організацій. — Світова Федерація дала почин до виховних семінарів, гуртків, книголюбів, відділів суспільної служби, виготовляла перші матеріали дошкільної праці, пригадувала річниці визначних українок і розсилала матеріали для їхніх обходів. — При СФУЖО постали установи світового розміру, такі як Секція Журналісток, Комітет Увічнення пам'яті Анни Ярославни, Літературний Конкурс Фундації М. Бек, Світовий Комітет у 100-річчя народин Лесі Українки, а також Комісії окремих призначень — виховна, нар. мистецтва, професіоналісток, зв'язків і ін. — Світова Федерація подавала перші відомості в доповідях і пресі про положення українки на Рідних землях. Активну акцію провадила вона на міжнародньому жін. терені участю українських делегаток у світових конгресах.

Не маємо заміру згадувати тут про всю діяльність СФУЖО, але не можна не підкреслити найважливішої її заслуги, ідейної, а сама плекання єдності українського жіноцтва. Чинник єдності не є належно доцінюваний всіми нашими членами й українською громадою. А однаке це є власне чинник першої ваги. Затримуючи Світову Федерацію довгі роки, ми пішли всупереч тисячелітнього процесу української історії, де на всіх майже її етапах панувала незгода і як вислід — втручання ворога і його окупація.

СФУЖО є для нас символом єдності і хоча за нею є напевно шукання і помилки, ціним її ідейну плятформу і з неї творім візію

майбутнього. А щоб над ним застановитися, просимо вас прибути численно на Сесію СФУЖО до Торонто!

ЗА УПРАВУ СФУЖО

Стефанія Савчук
голова

Ірина Пеленська
референтка преси

Торонто-Філадельфія, вересень 1973.

ВІТАЄМО ЧЛЕНОК-ПРИХИЛЬНИЦЬ

Членки-прихильниці — це індивідуальні члени СФУЖО, що розуміють і підтримують нашу працю. Їх річна вкладка 5.00 дол. допомагає нам у нашому бюджеті.

У 1973 р. вступили в членки-прихильниці такі пані Ольга Басса, Монтреаль, Марія Фандерис, Торонто, Марія Финик, Нью Йорк, Калина Мигаль, Торонто, Орися Муж, Торонто, Люба Онуферко, Філадельфія, Софія Соколишин, Асторія, Люба Зілінка, Монтреаль.

Вітаємо цих членок-прихильниць у наших рядах!

ВКЛАДКИ СКЛАДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА 1973 Р.

Як звичайно, наші канадійські складові організації вплачують свою належність на початку року. Це гарний приклад обов'язковості і зрозуміння завдань СФУЖО. З-поміж скл. організацій у ЗСА вирівняли вкладку: Український Золотий Хрест 200 дол. (за 1972 і 1973) та Об'єднання Українських Православних Сестрицтв 90 дол. Те саме можна сказати й про заморські організації, що їм напевно нелегко зібрати потрібну вкладку. І так вплатили в останньому часі: Об'єднання Українських Жінок Німеччини 30 дол., Т-во Укр. Жінок ім. Олени Теліги в Англії 20 дол.

Із святкового ювілейного обіду в Манчестері:

Сидять зліва: д-р Наталія Пазуняк, Філядельфія, о. Ярема Гаврилук, парох Манчестеру, п-ні Ірина Павликівська, Едмонтон, о. протоієрей Степан Морозюк промовляє, трое гостей-англійців, Н. Верес, ред. „Укр. Думки“, д-р С. Фостун, ген. секретар СКВУ.

Подвійний ювілей в Європі

З нагоди Європейської Конференції СФУЖО дня 17 червня 1973 р. відсвятковано подвійний ювілей. Разом із 25-літтям СФУЖО сполучено ювілей Організації Українських Жінок Великобританії.

У день Зелених Свят після Служб Божих в обох церквах наших віровизнань відбулась святочна програма. Було це бенкетове прийняття з представниками англійських жіночих та громадських організацій. Бенкетом проводила заступниця на Європу п-ні В. Воропай. Під час бенкету склали привіти інші громадські організації, як голова СУБ Великобританії п-ні Василенко, д-р Фостун, орг. Пласту. Тоді відбулося вручення нагороди XIII Літературного Конкурсу СФУЖО фундації Марусі Бек п-ні Л. Вітошинській за її репортаж „Уперше в Парижі“. Нагороду вручила членка Комітету Конкурсу д-р Н. Пазуняк.

Офіційну частину після обіду відкрила п-ні В. Воропай, з'ясувавши значення обох ювілеїв: СФУЖО та ОУЖ Великобританії. Предсідниця поклікала годі до слова представницю Екзекутиви СФУЖО д-р Н. Пазуняк, яка привітала присутніх від імені голови СФУЖО і від імені усієї Управи та виголосила доповідь про створення Федерації та її працю. Наступним промовцем була п-ні А. Остап'юк, яка говорила про осяги ОУЖ Великобританії за 25 років його існування.

Представниці всіх європейських ор-

ганізацій склали свої привітання для СФУЖО і для ОУЖ Великобританії. Зворушливим був момент вручення Іриною Павликівською ікони Матері Божої Неустаючої Помочі на руки А. Остап'юк, як голови ОУЖ Великобританії з нагоди 25-ліття діяльності організації. Ікона була посвячена під час Служби Божої того ж дня і тисячі прочан, що з'їхалися з околиці Манчестеру, прикладалися до неї. І. Коваль від ОУЖ Бельгії вручила п-ні Остап'юк як подарунок з нагоди 25-ліття ОУЖ Великобританії різьблений альбом. Врученням китиць квітів для делегаток і подякою, виголоше-

ною Анастасією Остап'юк, закінчилась офіційна частина і почався концерт. Програма концерту включала виступи чотирьох хорів, у тому числі чоловічого хору „Гомін“, жіночих хорів обох організацій на терені Англії, пластового ансамблю „Незабудки“, дуетів, реcitaцій, танцювального ансамблю „Орлик“, що задля виступу в Манчестері перервав своє турне по Франції, де здобув першу нагороду. Загальним балом закінчено святкову частину програми.

Учасниці Конференції були вдячні за духовну опіку духовних отців обох віровизнань та за їх щирі спільно проведені молитви. Отець радник Ярема Гаврилук був окрім того гостем на всіх нарадах і панелях. **Н. П.**

ЮВІЛЕЙНІ ЦЕГОЛКИ СФУЖО

Ювілей 25-ліття повинен не тільки дати вислід праці СФУЖО, але й скрипити їй матеріально. Для тієї цілі Головна Управа постановила видати ювілейні цеголки для розпродажі між громадянством. — Цеголки запроєтувала молода мисткиня Мушка Стефанишин із Філядельфії. Довкруги сплетених земних півкуль (гл. обгортка „Українки в Світі“), обведених квітчастим орнаментом, уміщено напис „25-ліття“ і гасло СФУЖО „Об'єднані до мети“.

Ціна цеголки — 5 доларів. Незабаром розішлемо цеголки на різні адреси наших громадян із проханням — підтримати цим датком СФУЖО в часі її ювілею.

Два рази дає. хто скоро дає!

XV. Літературний Конкурс СФУЖО

З ініціативи й фундації б. президента м. Дітройту Марусі Бек створено при СФУЖО літературну нагороду для жінок-письменниць. У виконанні тієї постанови проголошуємо оцим

XV. ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС СФУЖО.

Предметом Конкурсу є оповідання з ділянки парапсихології, яка займається надприродними явищами людського сприймання.

На нагороду призначено 200 дол., а саме — по 100 дол. за два рівнорядні літературні твори.

Учасниками Конкурсу можуть бути жінки-письменниці або ті, що хотіли б ними бути.

Реченець закінчення Конкурсу — 31 березня 1974 р.

Конкурсні твори слід надсилати в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище авторки в окремій запечатаній коверті на адресу журналу „Наше Життя“, з допискою: „Для Комітету Літературної Нагороди“.

WFUWO, 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141

ХРОНІКА ОКРУГ

Пригадуємо всім Окружним Радам і Відділам СУА, які включають кліші до своєї Хроніки, що їх виконання треба оплатити. Кліша одношпальтова коштує 8 дол., двошпальтова — 15 дол. Найкраще прислати цю суму разом із дописом.

Адміністрація Н. Ж.

**

ВІД РЕДАКЦІЇ

Великим зусиллям удалося нам дещо дігнати час. Число „Нашого Життя“ за червень дістали читачі при кінці того ж місяця. Здавалося, що тепер ще вдасться нам прискорити число за літні місяці і за вересень. Але прийшли непередбачені труднощі. Не тільки друкарня мала вакаційну перерву та персональні труднощі (хвороби працівників). Наші власні дописувачі, активні членки СУА, зовсім легковажать собі всякі реченці. І тому це число знову спізниться. Всі наші зусилля пішли на марне.

У попередньому числі наша пресо-ва референтка подала нові реченці й форму, в якій просимо надсилати хроніки. Хроніка, яку містимо в цьому числі, ще не підчинена цим вказівкам. У важких умовах, в яких приходиться працювати, тільки добра воля до дружньої співпраці, дисципліна й взаємне розуміння можуть забезпечити правильну появу журналу. Без цього працювати далі для мене є неможливим. Редакторка

**

Округа Чикаго

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД

Дня 27 січня 1974 р. голова Любо-слава Шандра відкрила З'їзд молитвою. Однохвилинною мовчанкою присутні шанували пам'ять бл. п. Осипи Грабовенської, місто голови СУА. До президії З'їзду обрано п-і Дарію Ярошевич головою а п-ні Олену Турулу секретаркою. До Верифікаційної Комісії ввійшли пп. О. Ванджура, В. Боднарук, Н. Хойнацька, а до Комісії Ухвал: пп. М. Цебрівська, М. Кецала, Н. Каспрік, О. Ганушевська, В. Маркевич.

Слідували звіти Управи, а між ними найбільш обширний звіт голови, з якого виїняті нижче подані дані.

Організаційне. Округа об'єднує 13 Відділів із 406 членками. Має власну домівку при 2218 Н. Чикаго Евню. Місячний чинш виносить 100 дол. На цю оплату складаються всі Відділи Округи, Бюро Сусп. Опіки і принагідний винайм. Тут приміщується архів Окр. Ради і членська картотека (проводить орг. референтка).

Дня 3 червня 1973 р. відбувся ювілей 10-ліття, до якого ініціативу подали Відділи Округи. Дня 23 вересня відбулась конференція голов Відділів. Вона була присвячена вишколові парламентарної процедури й обговоренню статуту. Перебіг їх був обговорений у Н. Ж. ч. 11, 1973.

Культ.-освітнє. Від осени 1971 року Окр. Рада при співпраці Відділів спонзорює Курси Української Мови в Університеті Чикаго. Згідно з умовою вплачує на ту ціль 3,000 доларів річно. Фонди на те збирає при допомозі бенкету, що відбувся 25 березня 1973 року. В зимовому кварталі вже можлива спеціалізація з української мови для досягнення докторського ступеня. Українську мову викладає докторантка славістики Віра Боднарук.

У днях 4—6 травня 1973 р. влаштовано виставку Любослава Гуцалюка. А 25 листопада 1973 р. відбувся з успіхом Вечір Гумору й Сатири Зої Когут і Ірини Залеської.

Фінанси. Каса Окр. Ради мала (разом із фондами) 10,961.71 дол. приходу, а 8,319.13 дол. розходу.

Суспільна опіка. Праця Бюра Сусп. Опіки є зреферована окремим дописом. При Окр. Раді існує Фонд Наглої Потреби, добровільний для Відділів Округи. Дня 10 жовтня 1973 р. в Чикаго відбулася з участю Окр. Ради нарада директорів „Віста“, де зреферовано потребу допомоги для етнічних груп.

Репрезентація. Голова Окр. Ради брала участь у різних громадських комітетах, як — у Краєвій Раді Укр. Гром. Організацій ЗСА за Патріярхат, Комітеті Громадської Дії за Патріярхат, Святочному Комітеті для відзначення 100-ліття НТШ, К-ті для відзначення 40-ліття голоду в Україні, Ініціативно-Номінаційній Комісії для зазвання Відділу УЖКА. Окрім того заступала Окружну Раду на всіх річних зборах і імпрезах Відділів та

більших починах і імпрезах місцевої громади.

У підсумках свого звіту голова Л. Шандра ствердила, що окружні референтки вже створили свої комісії і це дуже влегшило плянування поодиноких ділянок праці. Для контакту з даліше положеними Відділами впроваджено обіжники. Велику увагу приділено впорядкуванню архіву та книзі референтур.

По переведеній дискусії голова Контр. Комісії Лариса В'юн поставила внесок на уділення абсолюторії, що З'їзд ухвалив.

У своєму слові екз. місто голова І. Рожанковська вийшла від ювілею СУА і пов'язано з ним Конвенції. Підготова вже розпочалась і Округа Чикаго теж повинна дати свій вклад. Після Конвенції розпочнеться ювілейний рік що повинен розворушити цілу нашу організацію. Найперш ми повинні усвідомити собі, чи хочемо бути федерацією клубів чи однією суцільною краєвою організацією. Від рішень цієї Конвенції залежатиме у великій мірі, чи наша організація буде даліше рости, чи почне старітися. Прикладом для того може послужити кількість організованого жіноцтва. При загальному числі 120,000 жінок у ЗСА — в організаціях маємо всього кілька тисяч. Довше спинилась екз. місто голова над справою нашого журналу й музею, з'ясовуючи наші заходи для втримання тих ціннощів. Згадала також про запроєктований почин — Біографічний словник української жінки. Над ним працює окрема колегія, яка збирає тепер матеріал. Свій виступ закінчила висловом признання для Округи.

Черговою точкою був дискусійний панель із головами Відділів. В основу його лягли питання, що їх висувала голова. На запит про найбільший успіх Відділу у 1973 р. голови подавали дуже цінні й вдумливі відповіді. Друге питання торкалось плянів праці Відділу. Чи їх обговорюють на засіданні Управи, чи це робить сама референтка і подає до одобрення? Відповіді були дуже різні. Треге питання торкалося проблем у праці Відділу. Голови вичислили кілька, деякі з них повторялись. Даліше питання розглядало, в якій ділянці потрібна Відділові допомога Окружної Ради? Більшість голов домагалась піддержки в імпрезах і посередництва у взаєминах із Централєю. Цей панель мав заступити звичні звіти

Відділів. Усі заявили, що він багато більше дає.

Комісія Ухвал відчитала запропоновані ухвали і вони перейшли більшістю голосів.

До нової **Окружної Управи** ввійшли пані — Любослава Шандра, голова, Марія Кецала й Оксана Ванджура, заступниці, Ліна Басюк, кор. секретарка, Олена Турула, рек. секретарка, Віра Геді, книговод. Постскарбнички необсаджений. Референтками стали — Надія Хойнацька, культурно-освітньою, Стефанія Борович сусп. опіки, Дана Дикий виховною, Оксана Роздольська пресовою, Дарія Менцінська і Марія Войтович адміністраторками домівки.

До Контр. Комісії ввійшли пані — Віра Маркевич, голова, Наталія Бражник і Віра Боднарчук, члени.

У З'їзді взяли участь представниці Відділів 6, 22, 36, 74, 77, 84, 101, 102 і 110. Не були заступлені Відділи: 16, 51 і 111.

Зладжено на підставі протоколу.

Бюро Суспільної Опіки в Чикаго

Громадська готовість українського жіноцтва була підставою неодної дії в нашій спільноті. Вже сама роля жінки в суспільстві наказує їй плекати гуманні вартості, любов до ближнього, увагу до людини в нещасті. Завдання допомогти потребуємим у місті нашого поселення лягло в основу праці референтури суспільної опіки Окружної Ради в Чикаго. Схема праці була побудована вже на резолюціях 14 Конвенції США в 1965 році. Йдучи по лінії тих постанов створено при Окружній Раді Фонд Наглої Потреби, Комісію Суспільної Опіки і Гурток Добровільної Жіночої Служби. Успіх переведених допомогових акцій захопив нас до скоординованості діяльності суспільної опіки на терені Чикаго разом із другими організаціями, які в своїй програмі мають суспільну опіку.

У висліді, 22 жовтня 1967 р., на спільній нараді голов і референток суспільної опіки Окружної Ради, 12-го Відділу Українського Золотого Хреста й Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч“, Відділ у Чикаго, постановлено відкрити Бюро Суспільної Опіки та прийнято правильник Бюра, що його опрацювала голова Окружної Ради. Керівництво Бюром обняла заслужена громадська діячка й фахова сила в ділянці суспільної праці п-і Катерина Гульчій. Бюро приміщено в домівці США. Від само-

го початку Бюра пересічно 15 осіб користало з нього в день урядування. Бюро спершу було відкрите раз на тиждень, у суботу, але вже по кількох місяцях діяльності стало необхідним впровадити урядування двічі в тиждень та підшукати урядничку, щоб відтяжати п-і Гульчій від канцелярської праці.

Завданням Бюра є уділювання порад і потрібних інтервенцій у міських установах для пенсіонерів при поладжуванні отримання чи підвишки пенсії або іншої допомоги, доставу перекладачів, дбання про самотніх хворих у шпиталях чи вдома, та в наглих випадках — уділення грошової допомоги. З часом, коли праця Бюра набрала більшого розголосу серед ширших кругів нашої громади, а безкоштовне, фахове й дискретне поладження справ звернуло увагу тих, які знайшлись у безрадному тяжкому положенні, до Бюра почали звертатися за допомогою також із справами молодечого злочинства та вживання наркотиків. Інтервенції Бюра також звернули увагу поліційних станиць Чикаго, які почали повідомляти урядничку Бюра у випадку притримання порушників законів. Траплялось, що звільнено дану особу на відповідальність Бюра. Також міське Бюро Суспільної Допомоги (Сошел Велфер) належно оцінило працю нашого Бюра. У висліді висилають раз на місяць свого урядника, який на місці поладжує багато справ.

Часто українська громада, що є такою жертвенною в несенні допомоги потребуємим українцям поза межами ЗСА, недобачує потребуємих допомоги посеред себе самих. А вже є стільки випадків скрайної нужди, в якій живуть самотні люди! Це переважно ті, що одержують мінімальну старечу пенсію, бо взагалі не працювали в Америці, або їх заробіток був мінімальний. Над тією проблемою застановлялась Рада Директорів Бюра і вирішила звернутись до Владики Ярослава Габра за дозволом перевести раз у році збірку під всіми церквами в Чикаго й околиці; дозвіл одержано, а збірка відбудеться в неділю, 29 вересня. Кожний, хто зложить пожертву, одержить квітку незабудки, як символ, що серед добробуту не забуваємо за тих, для яких доля не була щедрою.

Щоб краще насвітлити, в який саме спосіб ці три організації є активно

заангажовані у веденні Бюра Суспільної Опіки в Чикаго, подаю його організаційну будову:

Голови і референтки суспільної опіки Окружної Ради, 12-го Відділу Українського Золотого Хреста, Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч“, Відділ у Чикаго, і керівник Бюра являються автоматично членами Ради Директорів Бюра (Борд оф Директорс). До компетенції Ради Директорів належить адміністрація Бюра, придбання фондів, ведення збіркових акцій, періодична достава інформативних матеріалів до української преси, а на рекомендацію керівника Бюра — уділення з фонду Бюра фінансової допомоги.

Поладження справ петентів є виключно компетенцією керівника Бюра. Урядничка веде індивідуальні картотеки кожного петента. Адміністративні видатки Бюра покривається з фонду адміністрації, який складається з річних членських вкладок співдіючих організацій.

Рада Директорів діє за принципом рівноправного партнерства та є ведена головами співдіючих організацій за порядком чергування. Засідання протоколує референт суспільної опіки тієї організації, якої голова з черги підготовляє, скликає і проводить нарадами. Протокол виготовляється з трьома копіями: оригінал є втягнений в архів Бюра, копії одержують три організації. Раз у році виготовляється звіт із праці в календарному році, який є відчитаний на Загальних Зборах співдіючих організацій, як їхня діяльність суспільної опіки на терені Чикаго й околиці ці три організації не ведуть. Їхня діяльність є об'єднана в рамках праці Бюра. Така організаційна побудова у великій мірі упрощує спільне ведення Бюра трьома організаціями, робить зайвим Загальні Збори і вибір Управи Бюра, а функціонує справно з максимум продуктивності.

В сімох роках існування Бюра Суспільної Опіки в Чикаго завдяки наполегливій і невтомній праці керівника Бюра м-р Катерини Гульчій поладжено приблизно 2,500 справ. Подані інформації ярко підкреслюють позитиви об'єднаної дії суспільної опіки кількох організацій та доказують, як дуже є потрібне Бюро Суспільної Опіки в кожному більшому місті нашого поселення.

Любослава Шандра

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXX.

SEPTEMBER, 1973

No. 8

\$3,000 Donated to the UNWLA Brazilian Scholarship Fund

On June 9, 1973, Dr. Volodymyr Galan, President of the United Ukrainian American Relief Committee, informed Dr. Theodosia Sawycka, Welfare Chairman of the UNWLA, that the UUARC was donating \$3000 to the UNWLA Brazilian Scholarship Fund.

In making the announcement Dr. Galan cited the tremendous worth of the UNWLA Brazilian Action which enables the children of impoverished Ukrainian families in Brazil to obtain an education and training for professional and semi-professional work.

The Brazilian Scholarship action was started in 1969 and to date the UNWLA Branches assist 12 girls. This year it was decided that the UNWLA had

extended itself considerably in this campaign and that instead of continuing with individual UNWLA Branch sponsorship of Brazilian scholarships, the wider Ukrainian Community would be given an opportunity to participate. So far, 14 students are receiving scholarship funds from Ukrainian sponsors outside of the UNWLA Branches. In addi-

tion to the 26 students who are being aided for the duration of their studies, others have been given lump sum grants.

Twenty-six is a very small number considering the size of the Ukrainian population in Brazil. UNWLA Branches should seek out sponsors from among their friends and acquaintances for these students who will otherwise be forced to seek menial work.

Dr. Theodosia Sawycka can be contacted for further information.

Natalia Polonska-Vasylenko

Natalia Polonska-Vasylenko, a great historian, was born in Kharkiw in 1884, received her training at the University of St. Volodymyr in Kiev and in 1916 was the first woman to become a professor at the University of Kiev.

The special interest of her entire professional life was Ukraine of the Princely Era and the re-settlement, growth and political development of Southern Ukraine which had been plundered in the time of Rus-Ukraine. Her interest in Kievan Rus began early in her life. Her first professional papers were written on this topic in 1910. Before the First World War she took part in an archeological dig led by V. Khvojk, and compiled a monumental atlas of the ancient cultural relics of Rus Ukraine.

In her researches and writings she sought to support the concepts of Ukrainian history brought forth by Antonovych and Hrushevsky to contradict Russian historians who consider and treat Kievan Rus as the precursor to Muscovian Russia. Her researches culminated in a two volume history of Ukraine emphasizing these concepts (Antonovych and Hrushevsky). A prolific writer, a bibliography of her works covers 12 printed pages.

In addition to her position as professor of history at the Uni-

I. Franko

O EARTH!

O Earth, all-fertile mother of all might,
Grant me the force that in thy depths must live,
Only a drop to strengthen me to fight—
That favor give!

Grant me the warmth that sets the breast extending,
Makes pure the feelings and renews the blood,
And wakens for mankind a love unending
In boundless flood!

Grant me a thunderous power to shake men's souls
And fill my utterance in a fiery fashion,
To burn injustice with the truth's white coals —
Grant me that passion-

Grant my hands strength to break the chains of men;
Make my thoughts keen to smite with justice' sabre;
Let me keep endlessly at work, and then
Die at my labor!

versity of Kiev, she was secretary of the Archeological Institute and director of its museum (1918-1924), and taught archeology and history at two higher schools. She also worked at the Central Archives of Kiev and at the Ukrainian Academy until 1933 when the Humanities Department was eliminated as a result of Soviet policy.

From 1943 on, Professor Polonska-Vasylenko was an emigrant, but always involved in Ukrainian pedagogy and his-

tory. She was a professor at the Ukrainian Free University in Prague and then in Munich, she was an active member of the Ukrainian Free Academy of Sciences, The Shevchenko Scientific Society, the International Academy of Sciences in Paris, and the Ukrainian Historical Society.

Natalia Polonska-Vasylenko died on June 3, 1973 in a home for the aged in Dornstadt, Germany.

Katja – Queen of Siam

Our historical heritage is a kaleidoscope of glory and despair, pageantry and poverty, victory and defeat; pinnacles of power and majesty, piths of bondage and humility. It is a marvelous and fascinating chronicle of the growth of a people, passing through centuries, leaving their mark on the world.

Out of this tremendous library of historical fact one can uncover the most unusual information, little known, perhaps neglected — but nevertheless fantastic.

In the Almanac of the Ukrainian National Association for the year 1972 Mychajlo Yeremijiw has written an article about a young Ukrainian woman who became the Queen of Siam. No doubt this fact in itself is startling, yet most valuable now in the light of the women's awareness movement.

Her name was Kateryna Desnycka, daughter of a judge in Kiev Ivan Desnycky and his second wife Maria Verdi. As Mr. Yeremijiw narrates, Katja grew up in a large family of 10 children. When her father died, poverty became a reality yet she escaped to the estate of her wealthy uncle where mid friends, fun, games and working in the field she spent the days of her youth. An interesting item according to Mr. Yeremijiw is, that during a fun session of fortune telling, Katja was told that one day she will be queen.

Katja was not a raving beauty. She was an average looking, level headed young woman. After the outbreak of the Russo Japanese war Katja became a nurse. When her fiance was missing in action she criss-crossed Siberia looking for him, but in vain.

It was in Petersburg that Katja met Prince Chakrabonh, heir to the throne of Siam. They fell in love and Katja accepted his marriage proposal but with two conditions — that he not take any more wives as is the custom in Siam; and that they be married in the Orthodox church.

Mr. Yeremijiw continues his fascinating tale saying that Katja was received rather coolly by the royal family in Siam. However, by producing a son she became a favorite with the King and Queen. She was given a title, was granted favors, pampered with jewels, presented with two palaces and even a white elephant that became a lovable pet. Because her husband had a European education and knew several languages he was sent on many diplomatic missions all over the world, and Katja went with him. But all good things come to an end, so says Mr. Yeremijiw, and so Katja's good fortune ended abruptly when she discovered that her husband took a second wife. Outraged, Katja gave back her jewels, packed a suitcase and moved to Shanghai. There she became ac-

tive in aiding refugees from the bolshevick revolution.

When Katja learned that her husband met an untimely death, she went back to Siam at the request of the old Queen but found that things had changed. She thereby returned to Europe and settled in Paris where she studied painting. She died at the age of 75. Her son Prince Chula lived in England and died two years after his mother.

The story of Katja is remarkable, totally absorbing, maybe hard to believe yet true. Mr. Yeremijiw supplements his narrative with wonderful photographs. Katja was a Cinderella, a poor girl from Kiev who became the queen of one of the most exotic and mysterious kingdoms in the world.

A BUSY YEAR FOR BR. 32

Branch 32, Irvington, N. J., had an active 1972-73 season. In October, 1972 the Branch members took a bus tour of the Pennsylvania Dutch country. November had the members very busy with a Bazaar at which embroideries, baked goods and household items were offered and where Mr. Rakowska (Br. 32 member) exhibited her paintings.

In January, 1973, a club program on the Ukrainian philosopher, Hryhoryi Skovoroda, was held. Br. 32 member Mrs. Helbig showed slides of Ukraine and her collection of carved wooden works. A pysanka workshop took place in March. On the invitation of Branch 18, Passaic, the members of Br. 32 took an active part in an international exhibit at Bloomfield College, where Mrs. Losowyj (Br. 32) prepared a table of Ukrainian foods. In April the members assisted in organizing a Bazaar in Newark.

They ended their '72-'73 season in June with a bus trip to the Smitthville Renault Winery. They are starting their '73-'74 season by hosting a Conference for Bilingual Branches in September, 1973.

Delegates from Associate Member Organizations at General Federation of Women's Clubs Convention in Baltimore, Md. Second from right is Mrs. Alexandra Riznyk, Vice President of UNWLA. Third is Mrs. Maria Kwitkowsky, President of Ukrainian Gold Cross.

EMBROIDERED DRESS

With the Fall and cooler weather come the various social functions — formal and informal. Many of us have thought about embroidered dresses or gowns for some of these occasions. On page 23 we see two examples from the Kiev Fashion House. The first has a white batiste or polyester blouse with long full raglan sleeves gathered onto a long cuff. The Chernihiv design in cross stitch is done in deep red or wine color silk with gold accents. The floor length deep red peau-de-soie skirt is accented with a black openwork leather belt. Black shoes and a red and gold necklace complete the ensemble.

The second example is the same ensemble in blue, with a dark blue belt, gold shoes and an amber necklace.

Refugee Soviet Artists in Australia

Two recent issues of an Australian magazine, "Woman's Day," contained a lengthy interview with Anna and Volodymyr Kolesnik — a Ukrainian opera star and her musical director husband — titled "Life in Russia Today." They had fled the USSR with four members of their family to Austria where, after they had been there several months, the director of the Australian Opera suggested they come to Australia.

The Kolesniks give a graphic description of life in their homeland, "where the powerful live better than millionaires and the worker has barely enough to eat, where women build factories and blocks of flats and doctors are lucky to earn more than \$56 a month." Volodymyr Kolesnik, as a Party member and artistic director of the Kiev State Opera, and his wife Anna, a mezzo-soprano, enjoyed a favored position in Soviet society. This made it possible for them to live in a three room apartment (a great luxury in the USSR) with three telephones. Their joint income

of about \$800 a month enabled them to buy an automobile. Anna Kolesnik had a mink coat and wrap, bought in a Party store open to Party members only, where prices were lower than in other stores. Not counting the salaries of Communist officials, the Kolesniks' salaries, like that of most leading Soviet artists, were in the top range.

At the other end of the scale, a working man earns about \$42 a month out of which he pays about \$5 for lodgings. "People on this wage" Anna Kolesnik said, "have a catastrophically low standard of living." A Soviet man must work 2—3 hours to buy one pound of butter and a dozen eggs, and 183 hours to buy a suit.

The health service in the workers' "paradise" is free for all but by no means equal. The service is divided into a number of medical centers — one type for low income earners, one for professional groups, one for Party members, etc. The Kolesniks had the right to use the "professional" center where,

Anna Kolesnik said, attention was excellent. She went on, "There is an astronomical difference in the treatment you get at the center I used and that used by the man earning \$42 a month. You notice it first in the range of medicine. In the workers' groups there is a scarcity and often patients can't get the medicine prescribed for them. The drugs are simply not available. A leading Soviet citizen gets the very best."

Anna Kolesnik tells of the plight of the Jews in the USSR and of the instances in which she was able to help a promising Jewish child to get into a music school. She says, "The way they treat Jews — and of course other oppressed Ukrainians — is very much bound up with our leaving. It's all part of our protest."

The Kolesniks began planning their flight when the first sign of being in disfavor with the authorities appeared. In this case, Anna's performance in the opera "Kozak From Over the Danube" (the magazine has it is "Cossack") was cancelled the evening she was to appear, with no

(Continued on back cover page)

НАШИМ ДІТЯМ

ДОРОГІ ДІТИ!

Ганна Черинь

МАРТУСЯ — ШКОЛЯРКА

Мартуся — школярка
Збирається до школи.
Мартуся ходить шпарко,
Не спізниться ніколи!

Школярка Мартуся
Розказує мені:
— Я пильно в школі вчуся,
Мої веселі дні!

Мартуся — школярка
Не сердиться ніколи.
Нащо здалася сварка,
Таж краще вчитись в школі!

Мартуся — школярка
Багато зна пісень.
Вона, як та канарка,
Співає день-у-день.

К. Перелісна

БАБУСЯ

Ну, якби то не бабуся,
Щоб же я й робила?
Бо вона всі ліки знає
Й завжди добра, мила.

Я частенько так стрибаю,
Що впаду й заб'юся,
Й, мабуть, плакала б довгенько,
Якби не бабуся.

А вона помаже ніжку,
Накладе пов'язку,
І щоб гоїлося краще,
То розкаже казку.

ЯКБИ КОНИКА . . .

Якби коника я мав,
Я б нічого не бажав!
Щоб був коник вороний,
Або чалий чи гнідий,
Щоб вуздечка і стремена
(Не задовгі щоб для мене!)

До школи...

Рис. Лідка
Пясецька

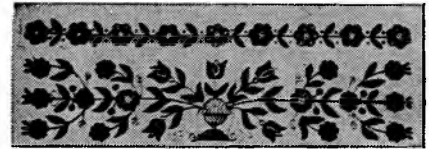

Прийшов вересень. Вересень — це значить: кінець вакацій, початок школи. Пригадайте, як нетерпляче чекали ви на вакації, мріяли про озеро, річку, зелені ліси й поляни. Ви побували в дитячих таборах, відвідали рідних і знайомих в далеких містах, їздили на екскурсії. Вакації — це теж школа, тільки без учителів, — це школарозвага, де ви самі себе навчаєте.

Але тільки в школі ви зможете зрозуміти, що справді означає все те, що ви бачили на вакаціях. Все навколо нас — це складні, цікаві речі, що їх потрібно знати й розуміти. Ви були на вакаціях із татом, мамою або таборними керівниками, але з кожним роком ви стаєте старшими і колись поїдете на вакації самі, без батьків. Нав-

чившись у школі, ви будете знати про землю, ліси й води, про рослини й тварин, про сонце, дощ і вітер, щоб розповідати потім іншим дітям, що ще не навчились про це в школі.

В школі ви зустрінете ваших друзів, що з ними ціле літо не ба-

чили, розповісте їм про свої пригоди, а вони вам — про свої. А за вікном почне жовтіти й опадати листя, нібито для того, щоб вам було не шкода сидіти тихо в кімнаті, а потім і сніг укріє землю білим покривалом. Взимку добре вчитися і часом мріяти про далекі мандри...

Отож, на все свій час. Проминули вакації — тепер час до школи. З новими силами, з новим завзяттям — до науки!

І сидельце, сріблом куте,
Та ще шаблю не забути!
Скочив би тоді в сидельце:
„Прощайте, мамо-серце!
Іду слави добувати,
З ворогами воювати!“

Нагріта липневим сонцем, земля дихала в лице нестерпною гарячю. Ірина була втомлена, але вона мусить зайти ще до однієї крамниці — де продають пташок та інших маленьких звіряток. Мабуть і цього разу без успіху, бо скільки вже крамниць вона обходила — скрізь одна відповідь: „Ні, не маємо білої пташки. Є в нас різнокольорові папужки, канарки, різні пташки, золотенькі рибки, черепашки — все є, тільки білої пташечки немає...“

В останнім склепі ввічлива продавниця глянула на втомлену Ірину й порадила більш не шукати, бо таких білих пташок не продають. А потім несміло запитала:

— А чому ви шукаєте саме білої пташки?

— Бачте, — відповіла Ірина, — в мене є доня Мартуся. Через два дні її день народження, і вона вже віддавна просить білу пташку... І не так просто просить, а кожного вечора, лягаючи спати, проказавши „Отче наш“, „Богородице Діво“, „Янголе, хоронителю мій“, ще й додає: „Боже, прошу — дай мені білу пташечку“. І як би я не пояснювала своїй донечці, їй це не вміщається в голівку: „Я не розумію, мамо: ти казала, що Бог усе може. Бачиш, ти просила, щоб Бог тобі дав донечку — і я народилася. І я вже з тобою стільки літ, скільки в мене пальчиків на руці!“ От бачте, — продовжувала Ірина, тому то я вже тиждень шукаю білу пташку.

Продавчиня безпорадно всмінулася, побажала Ірині щастя й попрощалась.

Увечорі Мартуся знов склала рученята, помолилась, а в кінці додала:

— Бозю, дай мені білу пташку. За два дні мій день народження, а восени я піду до передшкілля, обіцяю бути слух'яною й добре вчитися, лише прошу: дай мені білу пташку!

Ірина ледве стримувала сльози...

Другого дня Ірина пішла до крамниці кутити Мартусі стяжечку для косенят. Вибрала гарний блакитний колір. З другого кута було чути преріжне щебетання

пташок, а велика, схожа на ворону птаха-міна похитувала головою й озивалась до покупців: „Галло...“

Заплативши за стяжку, Ірина підійшла до пташок. Раптом мало не скрикнула. Невже це привид? В окремій кліточці одна-єдина біла пташка... Лише по деякім часі Ірина спромоглася заговорити до продавниці.

— Оце тільки сьогодні вранці

очки — і враз шасливо закричала:

— Мамо! Мамо! Біла пташка! Біла пташка, отут, біля мене! На білому стсяку, в золотій кліточці підстрибувало біле пташатко й час від часу щебетало „Дзяв-дзяв!“, а Мартуся розуміла це як „Добрий ранок, Мартусю! Многая літа!“

Рубінові очки пильно приглядались до щасливого дівчатка...

— Мамо, — промсвила Мартуся, — я знаю, як вона називатиметься! Я її назву Сніжинкою!

Мартуся відчинила дверцята. Сніжинка, підгорнувши рожеві

Біла птачка

Рис. Ліда Пясецька

дістали ми білу пташку, — пояснила продавниця. — Це — альбінос, дивний випадок у природі. Раз на сім років із яечка синьо-зеленої папужки вилуплюється така білопера пташка. Її треба одразу забрати, бо папужка не вірить, що то її пташа, і може задзьобати. Тому то ми рідко маємо на продаж білі папужки і мусимо таку пташку тримати окремо, щоб інші її не дзьобали.

*

Восьмого липня з волошкового неба крізь рожеві хмарки сонце ясним промінням увійшло в Мартусину спальню. Один проміничик вигідно сів на золотім волоссі, а потім пішов полоскотати шийку. Від того Мартуся розкрила сині

лапки, розправила крильця й почала літати з місця на місце по всій кімнаті.

В промінях ранкового сонця розпростерті пташині крильця здавались проворими хмарками...

Пізніше Мартуся підійшла до мами й стиха запитала:

— А котрий янголик білу пташку приніс — чи не той самий, що мене тобі дав?

Мама лиш міцно пригорнула дівчатко до грудей і сказала: „Рости велика й щаслива, Мартусю!“

А Мартуся в маминих обіймах слідувала, як Сніжинка лопотіла крильцями в неї над головою, а по хвилині ще додала:

— А бачиш, мамо, для Бозі все можливо...

Тимко дуже любив тварин, а особливо — собак. Але він з татом і мамою жив у місті, де досить важко тримати тварин... Псам не вільно бігати по вулицях, бо вони часом і вкусити когось можуть, а господар не завжди має час ходити з собакою на прогулянку.

Тому довго довелося Тимкові просити тата й маму, щоб купили йому песика, і нарешті це сталося! Купили гарного молодого песика для Тимка.

Що ж то була за радість! Це була гарна й розумна, а до того ж іще й весела тварина. Весь свій вільний час Тимко проводив із своїм новим приятелем. Тимко назвав собаку Рексом, почав вчити його різних штук, грався з ним у футбол, привчав пса носити пакуночок чи течку, як ішов до школи чи до крамниці.

Чим далі більш зважав песик до Тимка і, коли Тимко сам ішов до школи чи до міста, Рекс дуже сумував; часом він навіть скавчав або починав гавкати з образи чи з горя, що його залишили самото.

Коли прийшла весна, часом уся родина виїжджала за місто й брала з собою Рекса. Ходили по луках і полях... Це була велика радість для Тимка та його улюбленця.

Одного разу, на такій прогулянці Тимко знайшов гарний кущ ромену, викопав його, привіз додому й посадив до гарненького вазончика. Він поставив вазон біля ганку й надумав подарувати ці квіти мамі на День Матері.

Квіти прийнялись, гарненько зазеленіли і вкрились рясними білими пуп'янками. Якраз на День Матері кілька перших квітів розцвіло, і мама дуже втішилась таким несподіваним і рясним подарунком.

Пуп'янки порозкривались і прикрасили двір чудовими білими зірками. Мама дуже любила ці квіти, бо вони нагадували їй далеку батьківщину — Україну. А Тимко пишався, що зробив мамі такий милий подарунок.

Тільки Рекс чомусь непривітно

поглядав на квіти, коли його маленький господар підходив до них, підливав, прополював та ласкаво до квіточок промовляв: „Ростіть, мої квіточки, тіште мою любу матусю. Тато й мама кажуть, що ми може придбаємо за містом хату, і я вас туди перевезу, там вам буде вільніше й краще жити...“

Одного разу сталася пригода, коли Рекс мало не втратив приязнь свого маленького господаря. Тимко пішов до хати, бо прийшла вчителька на лекцію, а Рекса, щоб він не заважав та не почав часом під музику „співати“, лишив на ланцюху біля ганку. А пес взагалі не любив лишатися сам, та ще й на прив'язі. Він усе прислухався, чи не стихне музика і пані вчителька вже піде додому. Отоді він знов зможе бавитися із своїм любим господарем. Але час тягнувся довго, і пес почав злоститися. Нема Тимка, а тут в куточку біля ганку стоять у вазончику ті білі квіти! Під подихом легенького вітру вони хитають голівками, наче дрочать Рекса. Пес підійшов до квітів, понюхав — нічим смачним не пахнуть, а хитаються. „Ніби сміються з мене, що я прив'язаний“, — подумав Рекс. „Клац! Клац!“ — І Рекс почав швиденько обривати голівки квіточок. „Ось вам! Так вам і треба: а не дрочіться!“

За хвилинку біля вазона лежала купка обірваних голівок, що своїми золотими очками з докором дивилися на Рекса...

Аж ось почувлись голоси, відчинились двері. Вчителька попрощалась і пішла, а вслід за нею вибіг на ганок Тимко. Став — і завмер:

— Рекс! Що ти наробив? Мамо, мамо. Подивіться! Рекс усі квіти знищив!! У, ти поганий, злий пес! І як тобі не соромно? Що ці бідні квіточки тобі зробили? — мало не плачучи приказував хлопчик, а за ним і мама почала докоряти песиків.

Рекс похнюпився, мовчав і тільки зиркав несміливо на господарів.

А тут ще й тато вийшов на ганок і сердито глянув на пса. Рекс

зрозумів, що зробив щось погане й почав жалібно скавудити. Добре серденько Тимка не витримало.

— Мамусю, мамусю, не гніваймося на Рекса! Ось погляньте, тут є ще багато пуп'янків. Я буду добре поливати квіти, і вони порозцвітають знов! Рекс, дурненький, це ж ти з образи таке вчинив, що я тебе покинув тут самого? Правда, Рексину? Хоч ти й не говориш, а я тебе розумію. Ну, пообіцяй мені, що більш не будеш нищити квіти. Добре? Давай лапу. Згода?

Пес несміливо простягнув хлопцеві лапу і, на знак замирення, постукав хвостом по ганку. Його великі розумні очі з любов'ю та довір'ям дивилися на маленького господаря.

Через кілька хвилин Тимко і Рекс уже бігали по дворі та бавились футбольним м'ячем.

НАЙКРАЩИМ ПОДАРУНКОМ ДЛЯ НАШОЇ ДИТИНИ

будуть

дитячі книжечки:

СНІЖИНКИ	75 ц.
СНІГОВА БАБА	50 ц.
ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ	50 ц.
СРІБНА ЗІРКА	50 ц.
ОСІННІ ЛИСТЯ	50 ц.

під редакцією Марії Юркевич

Замовляти в Централі СУА

УВАГА!

УВАГА!

ШІНА

альбомів узорів СУА

серія 3 і 4

виносить 3 дол. за альбом

Ціна таблиць 35 центів

Замовляти в Централі СУА

УКРАЇНСЬКІ ГОСПОДИНИ! УВАГА!

Вже вийшла з друку книжка

ЗЕНОВІ ТЕРЛЕЦЬКОЇ

Українські страви

Давні приписи з Галичини.

Коштує в твердій обгорці 7 доларів разом із пересилкою.

Замовляти в Централі СУА

Стара плебанія у „забитому дошками“ селі Перевозець, з найближчим містечком Войнилів калузького повіту, куди доїздилося милями зі станції Вістова — була — в тих далеких вже часах перед Першою Світовою війною, коли я бувала там дівчуrom років 13—15 — місцем, що його можна б назвати дуже приманливим інститутом виховання молоді в глибоко патріотичному дусі, спертому на живих культурних і політичних зацікавленнях.

Отець Іван Паліїв і його дружина, Сидора з Навроцьких, мали п'ятеро дітей: Омеляна, закінченого правника, що був офіцером австрійської армії та УНР, застряг на нашому Сході і там помер 1940 року; Василя, теж правника і теж старшину австрійської армії та учасника визвольних змагань, що опинився був на Закарпатті, а потім провадив книгарню НТШ у Львові; дочку Марію, вчительку, Дмитра, який молодим хлопцем поступив у Легіон УСС, брав найактивнішу участь у перебранні українцями Львова, був адютантом військового міністра ЗУНР Дмитра Вітовського, співосновником і, деякий час, редактором газети „Новий Час“, засновником Фронту Національної Єдності і редактором його органу „Українські Вісті“ — та покінчив життя під Бродами; і наймолодшу Кекилю-Цюпу, провідну Пластунку, голловну діячку акції Комітету Допомоги полоненим німецькою окупацією українцям, організаторкою допомоги рятування голодуючих дітей, перевоженням їх з гір на Поділля, а в Канаді — провідною пластункою й одною з засновниць і плянувальниць Виховної Ради, що перейшла потім, як готова клітина, до СКВУ. Вона померла передчасно в Торонті, після довготривалої, важкої недуги, яку свідомо переходила до відомого їй задалегідь кінця, з притаманним їй стоїцизмом.

**

Отець Іван Паліїв народився в селі Гвіздець городенського пові-

ту, 1863 р. Вийшовши з-під селянської стріхи, він добре розумів незавидне економічне положення галицького села і тому праці над його піднесенням віддавав, поза душпастирством, свої зацікавлення і свої сили. Освіти після років т. зв. „сотрудництва“ парохом у Перевізці, він заклав там т. зв. кл-

Із родинної світлини у Соколівці: Сидять зправа на ліво: Сидора Паліїв, о. Олексій Волянський із внуком Олесем, Марія Волянська, його дружина. Стоять зправа на ліво: Марія Завальницька, Ірина Гардецька, Цюпа Паліїв.

су Райфайзена, де селяни могли користати з низько відсоткових позичок, уникаючи лихварів. А в 1909 р. він поставив у селі, на дуже доброму рівні, одну з перших сільських молочарень, де населення села й околиці могло збувати молоко і де вироблялося першорядне масло. Задля цього діла він заранні вислав свого найстаршого сина на молочарські курси в Ряшеві, придбав центрифугу та потрібний виряд. Ця молочарня просперувала до Першої Світової війни.

Він дуже дбав про освіту дітей, хоч і при всій своїй запопадливості не мав значних прибутків зі своїх 30-ти мергів поля, в тому трохи лісу й пасовиська. Старші

сини вивчати право у Львові, вчащаючи на виклади, а не сиділи з правничими скриптами на селі, як це бувало з багатьма „залізними правниками“. Син Дмитро вчився в гімназії у Перемишлі, де його перед матурою заскочила війна (він доповнив потім науку матурою у Відні). Дочка вчилася деякий час гімназійних предметів в Бережанах, разом з дочкою сестри Сидори, П. Дуткевичевої — (їх інструктором був кузен, Левко Лепкий), однак труднощі доїзду (в Бережанах не було ще тоді залізничної станції) перервали те навчання і вона закінчила семінарію в Яворові. Наймолодша, „Цюпа“ вчашала деякий час до німецької школи в Станиславові, живучи в домі моїх батьків.

Хоч сильною будови, о. Іван не втішався добрим здоров'ям, замолоду западаючи на легені. Він завжди заранні йшов відпочивати, а ми, молодь своя і родини (Курівці, що потім так молодо повмирили, Леся Дуткевич, Гриць Лукачовський, іноді моя старша сестра Ірина і, невідмінно, наймолодша — я; дома мене трактували ще легковажно, а тут вважали мене наче б уже молоденькою панночкою) — ще довго прогулювалися по гарно втриманому городі з дарневыми лавочками, співали на веранді, гралися в їдальні у якісь товариські гри. Аж тепер усвідомлюю, що наш гомін, спів, а то й гамір міг турбувати сон господаря. Раз, пригадую, тета Дорця (як ми називали тету Сидору Паліїв), делікатно просила нас трохи „штушуватися“.

**

Тета Дорця була справжньою душею того дому. Невеликого росту, безпретенсійно вдягнута і скромна, вона мала в собі щось, що промовляло до кожного — старшого і малого.

Наймолодша дитина о. Андрія і Марії з Целевичів Навроцьких, вона винесла з дому окреслено національний, демократично-ідеалістичний світогляд і якимось тонким жіночим інстинктом зміла це-

редати його молодим, хто мав шастя перебувати під її впливом.

Її батько, вихованець єзуїтської колеґії (гімназії), а потім Духовної Семинарії у Львові, може саме через протест єзуїтського — отже у нас — польонізаційного виховання та проти заскорузлості й сервілізму, що панували тоді в Духовній Семинарії, став найгарячішим народовцем-патріотом і передав це дітям. Його найстарший син, Володимир, відомий публіцист-економіст, а також добрий літературний критик, помер досить молодо, застудившись на „заточенні“, коли віз свого сина до далекої лемківської церкви христити; а проте, він залишив свій тривалий слід у становленні укр. політичної й культурної думки в Галичині: він мав тісні зв'язки з наддніпрянською Україною, нав'язував нитки порозуміння між Драгомановим, українським неофітами з студентського Журнала „Друг“ та віденською „Січчю“ (М. Г. Бернштейн: „Українська Літературна критика 50—70 рр.“, Київ, 1959).

Від нього приходили листи і книжки до Голгич, родинного гнізда, де жила його численна рідня, на яку він мав великий вплив.

Сидора Паліїв виростала вже в добі перших виступів Н. Кобринської, засновин (1889 р.) Товариства Руських Жінок у Станиславові, якого співзасновницею була старша сестра Сидори, вчителька Текля. Кобринську, як відомо, не вдоволив дальший напрямок товариства — однобічного консервативного гуманітаризму тоді, як вона бажала поширити світогляд нашого жіноцтва на загальні справи — головню через відповідні видання, зацікавити його всіма аспектами життя народу, а в тому й піднесення становища жінки на вищий духовий та економічний щабель. Тому її першим дальшим почином було видання, разом з Оленою Косач-Пчілкою, альманаху „Перший Вінок“, що й до сьогодні не втратив своєї вартості; так глибокими студіями Кобринської про жіноче положення у світі й у нас, як і добрими літературними творами. Там друкувалось велике оповідання Сидори Паліїв „Попався в сіті“,

що його дуже добре оцінив Іван Франко, редактор альманаху, а потім висказував жаль, що вона, за госпдинськими зайняттями, закинула літературну працю, змарнувала свій талант.

Мені здається, що Сидора Паліїв не змарнувала талантів, даних їй Богом. Вона перенесла їх у сферу особистого впливу на оточення, зокрема на молодь, не тільки на своїх дітей, але й на їхніх кузенів та товаришів, що там вліті бували.

Звичкою цього дому було голюсне читання, і робила це невідмінно тета Дорця, в їдальні, в пообідню пору.

Подією дня був прихід „Літературно-Наукового Вісника“, що появлявся тоді в Києві. Його читали „від дошки до дошки“, від поезій Олеса, до рецензій Євшана і культурної хроніки.

Милого, з гарною модуляцією голосу тети Дорці слухали не тільки дві її сестри, що постійно перебували вліті у Перевізні: Павлина Дуткевич, тоді вже вдова по гімназійному вчителі — дуже розумна й незвичайно начитана жінка — та неодружена, найстарша з живучих (після смерті Зиновії Бурачинської) Олена, що обшивала всю родину, а жила з учителькою Теклею у Станиславові. До речі, тета Теця, про яку була згадка, як про співзасновницю Товариства Руських Жінок, була типовою емансипантною тих часів. Коротко стрижена, резолютна, свої вакації, маючи якісь клопоти з ногою, вона стало переводила на півдні Австрійської монархії або в Італії.

(Докінчення буде)

**Замовляйте
АЛЬБОМИ ВЗОРІВ
Українські
Народні Вишивки**

Видання США

Серія 3 1 4

Десять таблиць узорів

Ціна 2 дол. за 1 альбом

Замовляти в Централі США

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ДІТРОЙТ, МИШ.

Дня 24 лютого 1973 р. перестало битися ще одне серце Матері. Відійшла від нас Святослава Березовська з Витвицьких. Покійна була обдарована творчим талантом і працювала з молоддю. Приготовляла вистави, творила монтажі, часто сама виступала чи то в якій ролі, чи з чутливими декламаціями.

Також присвятила багато часу нашим найменшим. Проводила садочки і мабуть не має дитини в українській родині Дітройту яка не завдячувала б їй свої перші кроки передшкільного віку.

По першому недомаганні серця залишила працю, але при стрічі не оминула жодної дитини без ласкавого слова. Тому і не диво, що на болючу вістку про передчасну смерть дорогої Вчительки шкільні діти взяли участь в похороні і приступили до Причастя в її пам'ять і пошану.

До останньої хвилини життя цікавилася подіями в світі, боліла над незгодою наших чільних чи талановитих людей. Не могла погодитися із думкою, чому вони не можуть знайти спільної мови, коли кожний із них є вартісний і потрібний. Цінила людей ясної думки, що йдуть прямою дорогою і працюють чесно на суспільному полі.

Інк. Д. Березовський був основником, як і довголітнім головою, Рідної Школи в Дітройті. Доня Христина учить в Рідній Школі і працює в США. Син Олег активний у Пласті, як командант таборів, а тепер є гніздовим.

Передчасна смерть по дуже важній операції серця не дала змоги Святославі дочекати закінчення студій сина Олега.

На жаль нитка життя обірвалася. Спочила Святослава під китицями червоних рож, символом щирої любови і пошани до Неї.

Залишила у великому смутку не тільки родину, але і все громадянство Дітройту і всю українську громаду взагалі, хто тільки знав її.

REFUGEE SOVIET ARTISTS IN AUSTRALIA

(Continued from page 27)

explanation Anna was not a Party member and "... like many Ukrainians, she resented the dominance of the Russian authorities, and it is likely that her feelings were known to the Central Committee of the Party." Volodymyr Kolesnik, a Party member for many years, had also been labelled "troublesome" because of the objections he raised from time to time over the interference of the Communist authorities in the opera company.

"We left the Ukraine," Kolesnik said, "as a protest against the lack of freedom." He also says in the course of this interview — "I will raise my right arm to salute the ideals of Marxism. I am only sorry these ideals do not coincide with the way people in the Soviet live."

"Applied Communism cannot work. Human nature makes it unworkable."

КУХОВАРСЬКІ НАЗВИ

На букву Т

(Докінчення зі ст. 24)

Товстий (протилежно до тонкий) — великий розміром. Товстіти — набирати ваги. Товстун, товстуля.

Товченики, дивись: січеники.

Товчена картопля, товчене сало з часником.

Товченка — холодна страва з товченої картоплі, квасолі, маку й інших приправ.

Товщ, дивись: сить.

Токай — сорт угорського вина.

Токан — рід кулеші з житнього або яшного борошна на Бойківщині (подала О. Залізник).

Топлений (а не плавлений) сир, сало.

Тост, а) дивись грінка; б) піднести тост — випити на чнесь здоров'я, в) промова при столі.

Тофі — рід цукерок (toffee).

Травлен'я — фізіологічний процес обробки їжі в організмі. Травлений — переварений.

Тракувати(ся) — угощати(ся)

Трапеза — стіл, обід, їжа, мастирська їдальня.

Н. Ч.

ВІСТІ СФУЖО

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА В БРАЗИЛІЇ

Вже від довшого часу Організація Українських Жінок у Курітібі провадить у будинку Укр. Хліб. Союзу суботню школу українознавства. Школою завідує п-ні Ольга Горачук при співпраці пп. Євгенії Мазели й Анни Луців. Діти вивчають українську мову, історію, народні пісні й танки. Недавно тому створено при школі театральний гурток.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АРГЕНТИНИ

Дня 13 травня 1973 р. відбулися в Буенос Айрес Заг. Збори С.У.А. Головою обрано інж. Катерину Мурашко. Заступницею стала мгр. Ліда Таурідська, секретаркою Ольга Сасик, заступницею Ольга Котульська, касиркою А. Грех.

До Контр. Комісії ввійшли — О. Мандзій, М. Левко й О. Райтарівська.

ЖІНКИ НА ПРОВІДНИХ СТАНОВИЩАХ

Уперше провід великої європейської метрополії очолює жінка. Це пані Ніколь де Отелок, яку вибрано мером міста Париж. Їй сповнилося 59 років, належала до партії де Голя і брала активну участь у русі спротиву.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. д-ра Григорія Дмитрова зложили на стипендійний фонд для дітей у Бразилії по 5 дол. пані: Люба Мурин, Євгенія Колцьо, Орися Костинюк, Марія Крижанівська, Марія Холевчук, Марія Омецінська. Разом 30 доларів.

82 ВІДДІЛ С.У.А. В БРОНКСІ

видав довгограйну платівку

„Послухайте, діти“

з віршами, піснями й казками українських авторів

— Ціна 5 дол. —

Поштова пересилка 50 ц.

Замовляти:

Mrs. Ivanna Klum

2082 Vyse Ave.

Bronx, N. Y. 10460

Календарець С.У.А.

- 20 жовтня — Авторський Вечір Уляни Любович — 64 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 21 жовтня — Зустріч Відділів С.У.А. Філадельфійської Округи
- 21 жовтня — Зустріч із письменницями — 82 Відділ С.У.А. в Бронксі
- 28 жовтня — Осінній базар — 82 Відділ С.У.А. в Бронксі
- 10 листопада — 25-ліття подружнього життя членок — 1 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 11 листопада — Відкриття 17-ої Містецької Виставки Жіночої Творчости — 64 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 17 листопада — Вечір присвячений Шестидесятникам — 64 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 18 листопада — Вечір „Червоної Каліни“ — 43 Відділ С.У.А. у Філадельфії
- 25 листопада — Обговорення Виставки й її закриття — 64 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 8 грудня — Різдвяний Базар, який триватиме цілий тиждень — 64 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 9 грудня — Андріївський Вечір — 1 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 15 грудня — Організаційні Сходини й огляд подій у 1973 році — 64 Відділ С.У.А. в Нью Йорку
- 16 грудня — Загальні Збори — 1 Відділ С.У.А. в Нью Йорку

Знов появилася в продажі книжка

НАТАЛІЇ КОСТЕЦЬКОЇ

КУХОВАРСЬКІ ПРИПИСИ

яка вміщує зшитки:

М'ясиво, Городина й овочі, Печиво

Ціна 3 дол.

Замовляти в адміністрації нашого журналу

Для ШКОЛИ й ДОМУ

конечно потрібний

СПІВАНИК-ПОСІБНИК

РІДНА ПІСНЯ

70 пісень із нотами

для дітей дошкільного віку

в тому також співо-гри

Ціна 3 дол.

Замовляти в Централі С.У.А.

2nd CLASS POSTAGE

PAID AT PHILA., PA.

Return to "OUR LIFE" Magazine

4936 N. 13th St., Phila., Pa. 19141

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Централа одержала

від 1 травня до 31 липня 1973 р.

ПРЕСОВИЙ ФОНД:

У цьому списку подаємо пожертви на пресовий фонд обов'язковий. Пожертви на Запасовий Фонд Н. Ж. проголошуємо в іншому місці.

Окр. Рада СУА, Дітройт	10.00
Від. 1 Нью Йорк	10.00
„ 3 Нью Йорк	5.00
„ 4 Нью Йорк	50.00
„ 8 Бронкс	25.00
„ 12 Клівленд	100.00
„ 13 Честер	50.00
„ 20 Філядельфія	12.00
„ 22 Шикаго	50.00
„ 24 Елізабет	50.00
„ 28 Ньюарк	50.00
„ 29 Шикаго	100.00
„ 31 Толідо	5.00
„ 32 Ньюарк	50.00
„ 33 Клівленд	50.00
„ 47 Рочестер	50.00
„ 56 Дітройт	75.00
„ 64 Нью Йорк	30.00
„ 65 Нью Брансвік	50.00
„ 71 Джерзі Сіті	50.00
„ 73 Бріджпорт	25.00
„ 82 Бронкс	60.00
„ 83 Нью Йорк	50.00
„ 98 Філядельфія	50.00
„ 105 Стейтен Айленд	90.00

Гурток Книголюбів, Філяд.

25 дол.: Ігор Дякунчак, Бріджпорт.

По 20 дол.: Олена Слюзар, Вілмінгтон, Анна Полішук, Балтимор.

По 10 дол.: О. Гердан, Ютіка, Емілія Кулик, Шикаго, Ярослава Лушпинська, Реґо Парк, д-р Є. Єржківська, Сиракузи, Ярослава Хархаліс, Торонто, Олена Волошин, Нью Йорк, Поля Книш, Нью Йорк, Олена і Лев Кокодинські, Йонкерс, Ольга Цар, Ірвінгтон.

8 дол.: Марія Рудницька, Вінніпег.

По 5 дол.: Ніля Генік, Дундас, М. Хархаліс, Балтимор, Ф. Дахнівська, Шикаго, Оксана Огар, Анн Арбор, Марія Марусевич, Лонгмедов.

По 3 дол.: Олександра Кіршак, Нью Йорк, Марія Салецька, Вотерфілд, Олена Осідач, Філядельфія, Марія Ле-

вицька, Стейтен Айленд, Катерина Терлецька, Нью Йорк, Параска Олексюк, Філядельфія, Дарія Бурштинська, Шикаго, Ольга Макар, Дітройт, Галина Футрик, Клівленд, Катерина Глинянська, Вілмінгтон, Дора Пола-тайко, Пітсбург, Катерина Джорджія, Вайтгол, Неля Ковалишин, Бриктави, Марта Юрків, Парма, Анна Ленік, Шикаго, Євгенія Гнатківська, Амстердам, Ольга Ізьо, Едмонтон.

По 2 дол.: Наталія Стефанів, Філядельфія, Олена Оришин, Лейквуд, Ірина Свистун, Газел, Марія Химинець, Пассейк.

1.50 дол.: Катря Пилат, Монреал.

По 1 дол. Міра Повх, Рочестер, Галина Мартинів, Кліфтон, Стефанія Євчук, Бінгемтон, К. Скуб'як, Шикаго, Анна Дусаненко, Шикаго, Анна Ванько, Бейон, Ольга Гафткович, Гартфорд, Юлія Семанишин, Бунтон.

МУЗЕЙ СУА:

Від. 4 Нью Йорк	25.00
„ 12 Клівленд	400.00
„ 13 Честер	25.00
„ 22 Шикаго	100.00
„ 23 Дітройт	50.00
„ 24 Елізабет	50.00
„ 28 Ньюарк	100.00
„ 29 Шикаго	25.00
„ 32 Ньюарк	25.00
„ 33 Клівленд	100.00
„ 47 Рочестер	75.00
„ 49 Бофало	25.00
„ 65 Нью Брансвік	25.00
„ 71 Джерзі Сіті	100.00
„ 73 Бріджпорт	25.00
„ 82 Бронкс	50.00
„ 83 Нью Йорк	100.00
„ 84 Шикаго	100.00
„ 91 Бетлегем	50.00
„ 98 Філядельфія	50.00
„ 105 Стейтен Айленд	50.00
Гурток „Наша Батьківщина“, Рочестер	1.11

ФОНД „МАТИ І ДИТИНА“:

Від. 1 Нью Йорк	75.00
„ 10 Філядельфія	60.00
„ 12 Клівленд	60.00
„ 13 Честер	40.00
„ 25 Потакет	20.00

„ 29 Шикаго	60.00
„ 33 Клівленд	125.00
„ 43 Філядельфія	180.00
„ 47 Рочестер	78.00
„ 64 Нью Йорк	135.00
„ 65 Нью Брансвік	60.00
„ 68 Сиракузи	100.00
„ 71 Джерзі Сіті	60.00
„ 73 Бріджпорт	25.00
„ 83 Нью Йорк	45.00
„ 89 Кергонксон	50.00
„ 98 Філядельфія	45.00

Антоніна Винницька, Лос Ан-джелес

Люба Домбчевська

Рома Крохмалюк

По 5 дол.: Дарія Дрєвницька, Клівленд, О. і А. Біловуси, Дітройт, Надія Полюх, Гелф.

„ФОНД 500“

Від. 22 Шикаго

„ 24 Елізабет

Л. Бурачинська

З подякою

Ольга Муссаковська, секретарка

Ірина Качанівська, касієрка

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

Translated by Pervival Candy

Foreword by Clarence A. Manning

Пам'ятайте про Запасовий Фонд „Нашого Життя“!

Printed by "America," 817 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123. U.S.A.